

Status for offentlig konkurrence

December 2018

KONKURRENCE- OG FORBRUGERSTYRELSEN

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
Tlf.: +45 41 71 50 00
E-mail: kfst@kfst.dk

Online ISBN: 978-87-7029-698-4

Status for offentlig konkurrence 2018 er udarbejdet af
Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

December 2018

Indhold

Kapitel 1	4
Indledning og sammenfatning	4
1.1 Konkurrence om de offentlige opgaver	4
Kapitel 2	7
Indikator for konkurrenceudsættelse	7
2.1 Offentlige opgaver – udbudsmulige opgaver og myndighedsopgaver	7
2.2 Opgørelse af konkurrenceudsættelsesgraden	9
2.3 IKU'ens anvendelse	10
2.4 Særlige forhold, der påvirker IKU'en i stat, regioner og kommuner	10
Kapitel 3	12
Konkurrence om de offentlige opgaver	12
3.1 Konkurrenceudsættelse i stat, regioner og kommuner	12
3.2 Konkurrenceudsættelse i staten	13
3.3 Konkurrenceudsættelse i regionerne	15
3.4 Konkurrenceudsættelse i kommunerne	17
Kapitel 4	23
Potentiale for yderligere konkurrenceudsættelse.....	23
4.1 Eksempler på potentiale i staten.....	23
4.2 Eksempler på potentiale i regionerne	25
4.3 Eksempler på potentiale i kommunerne	27
Kapitel 5	30
Fakta om danske udbud	30
5.1 Fordeling af udbudsprocedurer	30
5.2 Udbud under tærskelværdierne.....	32
5.3 Bekendtgørelser om indgået kontrakt	33
Kapitel 6	35
Analysen og vejledningen i 2018.....	35
6.1 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens analyser.....	35
6.2 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vejledninger og guider	36
Bilag.....	38

Kapitel 1

Indledning og sammenfatning

1.1 Konkurrence om de offentlige opgaver

Konkurrence om de offentlige opgaver er en central drivkraft i forhold til at sikre effektivisering, kvalitetsudvikling og innovation i opgaveløsningen. Konkurrencen kan bidrage til at hæve produktiviteten i den offentlige sektor ved at optimere arbejdsgange og udstyr, ved at forbedre overblik og styring samt ved at skærpe fokus på kvalitets- og serviceniveauet i opgaveløsningen.

Konkurrenceudsættelse af offentlige opgaver betyder ikke nødvendigvis, at opgaven skal varetages af en privat aktør. Det betyder alene, at opgaven bringes i udbud, og at det testes, om opgaveløsningen er effektiv og giver den bedste kvalitet til prisen. Kommuner og regioner har mulighed for selv at vinde udbuddet gennem et kontrolbud, som skal gennemføres efter gennemskuelige og konkurrenceneutrale principper.

Status for offentlig konkurrence viser, at værdien af de opgaver, som det var muligt for det offentlige at konkurrenceudsætte, udgjorde knap 410 mia. kroner i 2017 eller ca. 20 procent af BNP. Heraf blev der skabt konkurrence om opgaver for knap 105 mia. kr. Det svarer til 25,5 procent af de udbudsmulige opgaver.

Den samlede konkurrenceudsættelse i staten, regionerne og kommunerne er dermed faldet marginalt ift. 2016, hvor konkurrenceudsættelsesgraden var 25,8 procent. Det dækker over en vis begrænset stigning i konkurrenceudsættelsen i kommuner, en mindre tilbagegang hos staten og et relativt stort fald hos regionerne.

I 2017 udbød kommunerne opgaver til en værdi af 63,5 mia. kr. Det svarer til en konkurrenceudsættelsesgrad på godt 27 procent. Der er store forskelle på de forskellige kommuners konkurrenceudsættelse. Gribskov Kommune har en konkurrenceudsættelsesgrad på mere end 51 procent, og Gribskov var dermed den kommune i Danmark, der konkurrenceudsatte flest opgaver i 2017. Omvendt er konkurrenceudsættelsesgraden kun omkring 20 procent i de kommuner, der konkurrenceudsatte færrest opgaver.

De store forskelle på konkurrenceudsættelsesgraderne indikerer, at der er et yderligere potentiale i en række kommuner. Målt på denne måde er det største potentiale for konkurrenceudsættelse inden for det sociale område og beskæftigelsesområdet, men der er også et potentiale inden for de tekniske opgaver, hvor der fortsat er forskelle i konkurrenceudsættelsen. I mange kommuner kan prioritering og professionalisering af arbejdet med konkurrenceudsæt-

telse bidrage til at høste et potentiale. Forskellene i IKU'en kan således ikke umiddelbart forklares af udefrakommende rammebetingelser som fx geografi og kommunestørrelse, ligesom politisk tilhørsforhold i kommunens ledelse heller ikke ser ud til at spille en afgørende rolle¹.

Regionerne konkurrenceudsatte opgaver til en værdi af 18,6 mia. kr. i 2017. Det svarer til en konkurrenceudsættelsesgrad på 19,1 procent. Konkurrenceudsættelsesgraden er blevet lidt mere ensartet på tværs af regionerne. Der er dog fortsat forskelle i konkurrenceudsættelsesgraden på sundhedsområdet, som indikerer, at der bl.a. i hovedstadsområdet kan være mulighed for at konkurrenceudsætte flere opgaver.

Staten konkurrenceudsatte i 2017 opgaver til en værdi af 22,5 mia. kr. Det svarer til en konkurrenceudsættelsesgrad på 28,8 procent. I 2016 udgjorde værdien af de konkurrenceudsatte opgaver i staten 22,2 mia. kr. Faldet i konkurrenceudsættelsesgraden skyldes således, at statens driftsomkostninger er steget mere end værdien af de konkurrenceudsatte opgaver. Der er væsentlige forskelle på de forskellige ministeriers konkurrenceudsættelse, hvilket dog skal ses i sammenhæng med, at de varetager forskellige opgaver, og at myndighedsopgaver, som i udgangspunktet ikke kan konkurrenceudsættes, indgår i beregningerne af statens konkurrenceudsættelsesgrad. Der pågår et arbejde med at belyse statens potentiale for yderligere konkurrenceudsættelse, herunder at adskille myndighedsopgaver fra statens øvrige driftsomkostninger, med henblik på at få en mere retvisende indikator for statens konkurrenceudsættelse.

Der er fastsat måltal for statens konkurrenceudsættelse på 35 procent i 2025. Det svarer til en stigning på 6,2 procentpoint eller godt 4,8 mia. kr.

¹ Se "Kommunernes arbejde med konkurrenceudsættelse" i publikationen *Velfungerende markeder* fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. www.kfst.dk/media/48989/kommunernes-arbejde-med-konkurrenceudsattelse.pdf

Boks 1.1

Hovedkonklusioner

- » Staten, regionerne og kommunerne konkurrenceudsatte samlet set 25,5 pct. af deres udbudsmulige opgaver i 2017. Dette udgør et begrænset fald sammenlignet med 2016, hvor konkurrenceudsættelsesgraden var på 25,8 pct.
- » Værdien af de opgaver, som det var muligt for det offentlige at konkurrenceudsætte, udgør knap 410 mia. kr. i 2017. Heraf blev der skabt konkurrence om opgaver for knap 105 mia. kr.
- » **Statens** konkurrenceudsættelsesgrad faldt med 0,7 procentpoint i forhold til 2016. Staten skabte konkurrence om opgaver for 22,5 mia. kr., svarende til 28,8 pct. af de opgaver, som var mulige at udbyde.
- » **Regionernes** konkurrenceudsættelsesgrad faldt i 2017 med 1,1 procentpoint i forhold til 2016. Regionerne skabte konkurrence om opgaver for 18,6 mia. kr., svarende til 19,1 pct. af de opgaver, det er muligt at udbyde.
- » Regionernes konkurrenceudsættelsesgrad varierer fra 16,9 pct. til 22,9 pct. Spredning mellem regionerne er faldet lidt fra 2016 til 2017.
- » Hvis alle regioner konkurrenceudsatte som den region, der konkurrenceudsatte flest opgaver, ville der være skabt konkurrence for opgaver til en værdi på ca. 3,7 mia. kr. yderligere.
- » **Kommunerne** øgede konkurrenceudsættelsesgraden med 0,2 procentpoint fra 2016 til 2017. De skabte således konkurrence om opgaver for ca. 63,5 mia. kr., svarende til 27,1 pct. af de opgaver, det er muligt at udbyde.
- » Kommunernes konkurrenceudsættelsesgrader varierer fra 17,5 pct. til 51,1 pct. Forskellen mellem den kommune, der konkurrenceudsætter mest og mindst, er steget fra 2016 til 2017.
- » Hvis alle de kommuner, der ligger under kommunernes simple gennemsnit på 27,7 pct., hævede deres konkurrenceudsættelsesgrad til gennemsnittet, ville der blive skabt konkurrence for opgaver til en værdi af yderligere 3,9 mia. kr.
- » Hvis konkurrenceudsættelsesgraden skal øges betragteligt, vil det i høj grad kræve, at regionerne konkurrenceudsætter flere opgaver på sundhedsområdet, og at kommunerne skaber mere konkurrence om sociale opgaver og beskæftigelsesindsatsen, da disse områder udgør den største andel af de udbudsmulige opgaver.

Kapitel 2

Indikator for konkurrenceudsættelse

Konkurrenceudsættelsesgraderne for stat, regioner og kommuner opgøres med ”Indikator for konkurrenceudsættelse” – også kaldet IKU.

Indikatoren måler, hvor stor en andel af de udbudsmulige tjenesteydelser der konkurrenceudsættes. Samlet vurderes det, at ca. 2/3 af de offentlige tjenesteydelser er udbudsmulige, hvoraf 25,5 procent konkurrenceudsættes.

2.1 Offentlige opgaver – udbudsmulige opgaver og myndighedsopgaver

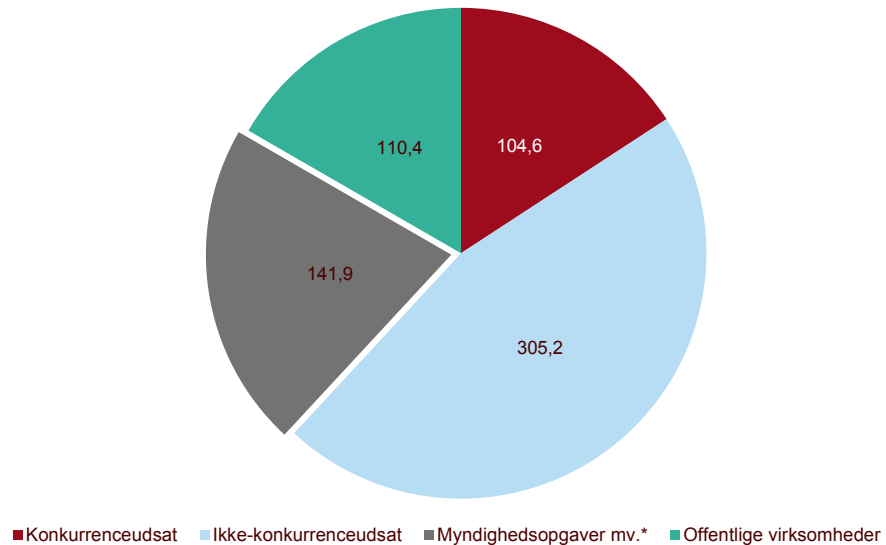
Offentlige myndigheder stiller mange forskellige ydelser til rådighed for borgerne, som finansieres over beskatningen. Ydelserne omfatter bl.a. sundhedsydelser, uddannelse, offentlig administration og vedligeholdelse af grønne arealer. En del af disse ydelser skal det offentlige levere selv. Det drejer sig om de såkaldte myndighedsopgaver og omfatter de kerneopgaver, der leveres af fx politi, forsvar og domstole.

Ydelser, der ikke er myndighedsopgaver, kan det offentlige vælge selv at producere, eller de kan anvende private leverandører til hele eller dele af opgaven. Under alle omstændigheder vil tilbudsindhentning og konkurrenceudsættelse af disse opgaver imidlertid kunne afsløre, om opgaven kan udføres bedre eller billigere i privat regi.

For at opgøre, hvilke offentlige opgaver det er muligt at skabe konkurrence om, tages der udgangspunkt i oplysninger om de samlede offentlige udgifter til aflønning af offentligt ansatte og offentlige indkøb². De samlede udgifter hertil udgjorde 662,2 mia. kr. i 2017 svarende til 30,4 procent af BNP, jf. figur 2.1.

² Jf. bilag Tabel B2.1 og Tabel B2.2.

Figur 2.1 Oversigt over offentlige opgaver i 2017 (mia. kr.)

Note *: Godt halvdelen af "Myndighedsopgaver m.v." stammer fra staten, hvor der ikke er tale om myndighedsopgaver, men i stedet alle de statslige selvejede institutioner, der ikke medgår i beregningerne af statens IKU. Det drejer sig bl.a. om universiteter, gymnasier og folkekirken.

Anm.: Der findes ikke en opgørelse af offentlige virksomheders opgaver, som gør det muligt at se, hvad der kan og ikke kan konkurrenceudsættes. Offentlige virksomheder kan således ikke inddeles i henhold til myndighedsopgaver og konkurrenceudsatte opgaver og indgår derfor ikke i figuren.

Kilde: Danmarks Statistik (OFF3, OFF14, NAN1), Økonomi- og Indenrigsministeriet og egne beregninger.

Det er imidlertid som nævnt ikke hele dette beløb, som det er muligt at konkurrenceudsætte. *Myndighedsopgaver* må ikke konkurrenceudsættes eller overlades til private leverandører. Myndighedsopgaver er en betegnelse for mange forskelligartede opgaver, som har det til fælles, at de ensidigt og bindende fastlægger borgernes rettigheder og pligter.³ Som udgangspunkt kræver konkurrenceudsættelse af myndighedsopgaver hjemmel i lovgivningen. Myndighedsopgaver medregnes derfor som udgangspunkt ikke i beregningen af IKU'en, når det er muligt at adskille dem fra andre opgaver. For staten gælder endvidere, at deres opgaver ikke umiddelbart kan inddeles i udbudsmulige opgaver og såkaldte myndighedsopgaver. Størstedelen af statens opgaver medregnes derfor i opgørelsen af IKU'en. Af datamæssige årsager er *offentlige virksomheder* ikke medregnet i opgørelsen af IKU'en.⁴

³ Definition på baggrund af Henrichsen, Carsten: *Rammebetingelser for udlicitering af myndighedsopgaver*, 2004.

⁴ *Offentlige virksomheder* har ikke samme indberetningspligt som de øvrige offentlige institutioner, og det er derfor vanskeligt at opgøre udgifter.

De øvrige opgaver ud over myndighedsopgaver betegnes som udbudsmulige. Disse opgaver udgør knap 410 mia. kr. i 2017, hvoraf ca. 105 mia. kr. blev konkurrenceudsat, jf. figur 2.1. De 410 mia. kr. fordeles sig således, at staten har opgaver for godt 78 mia. kr., kommunerne har for 235 mia. kr. og regionerne for 97 mia. kr. Selv om en opgave klassificeres som udbudsmulig, er der ikke en pligt til at konkurrenceudsætte opgaven. Omvendt har staten pligt til at konkurrenceudsætte *udbudsegnede*⁵ opgaver og med passende mellemrum at vurdere, om de konkrete opgaver er udbudsegnede. Der kan også være delfunktioner i forbindelse med en myndighedsopgave, som man godt kan konkurrenceudsætte. IKU'en skal derfor opfattes som et skøn for graden af konkurrenceudsættelse af de offentlige opgaver.

En mindre del af de konkurrenceudsatte opgaver løses af det offentlige selv fx som følge af vundne kontrolbud. I et kontrolbud byder den offentlige part selv på opgaven for at teste, om deres egen opgavevaretagelse er den mest effektive. For kommunerne var andelen af de konkurrenceudsatte opgaver, som var vundet med kontrolbud, på 0,8 procent i 2017. Der var ingen vundne kontrolbud hos regionerne. Værdien af vundne kontrolbud er ikke tilgængelig for staten.

2.2 Opgørelse af konkurrenceudsættelsesgraden

Status for offentlig konkurrence tager udgangspunkt i indikatorer for konkurrenceudsættelse, der opgøres årligt for henholdsvis stat, regioner og kommuner. Indikatoren for kommuner og regioner udarbejdes af Økonomi- og Indenrigsministeriet, mens opgørelsen for staten – SIKU – udarbejdes af Finansministeriet.

Indikatorerne måler andelen af de udbudsmulige opgaver, der bliver skabt konkurrence om:

$$\text{Indikator for konkurrenceudsættelse, IKU} = \frac{\text{Værdi af konkurrenceudsatte opgaver}}{\text{Værdi af opgaver, der er mulige at konkurrenceudsætte}}$$

IKU'en er således forholdet mellem de samlede konkurrenceudsatte bruttoudgifter (tælleren) og summen af de samlede bruttoudgifter, det vurderes at være muligt at konkurrenceudsætte (nævneren).

Konkurrenceudsatte opgaver er opgaver, der er skabt konkurrence om gennem fx et udbud eller indhentning af flere tilbud. Derved indeholder tælleren i IKU'en udbudte opgaver, som er vundet og varetaget af især private, men også offentlige leverandører⁶.

IKU'en fokuserer således på, *hvad* der er konkurrenceudsat, og ikke på, *hvem* der vinder udbuddet. Den er dermed uafhængig af, om det er en privat eller offentlig leverandør, som vinder et udbud.

⁵ Ifølge cirkulære af 31. marts 2016 om udbud af statslige drifts- og anlægsopgaver skal staten med passende mellemrum vurdere, om de enkelte opgaver i institutionens opgaveportefølje er udbudsegnede. De udbudsegnede opgaver er en delmængde af de udbudsmulige opgaver, idet ikke alle udbudsmulige opgaver er udbudsegnede. Staten har pligt til at konkurrenceudsætte de udbudsegnede opgaver.

⁶ Der findes også en indikator, hvor stats, regioners og kommuners egne vundne bud ikke er medtaget. Den kaldes *privat tjenesteydelse indikator, PTI* (også kaldet privat-leverandør-indikator, PLI):

$$\text{Privat tjenesteydelsesindikator, PTI} = \frac{\text{Værdi af opgaver varetaget af private leverandører}}{\text{Værdi af opgaver, der er mulige at konkurrenceudsætte}}$$

PTI'en viser således forholdet mellem bruttoudgifterne til private leverandører (tælleren) og summen af de samlede bruttoudgifter, som potentielt kan leveres af private leverandører (nævneren).

Offentlige varekøb, der medgår til at løse udbudsmulige opgaver, indgår i nævneren for IKU'en. Offentlige varekøb indgår kun i tælleren for IKU, hvis ydelsen, som varekøbet anvendes i, er konkurrenceudsat. Dette er tilfældet, selv om varekøb oftest købes hos private, og varekøbet dermed er anskaffet på et marked med konkurrence. Et eksempel kan være kantinedrift, som varetages af en offentlig myndighed selv, men hvor råvarerne til kantinen leveres af private virksomheder. I dette tilfælde vil den samlede drift ikke være konkurrenceudsat, og ydelsen inkl. kantinens vareindkøb vil derfor ikke tælle med som konkurrenceudsat. Hvis kantinedriften konkurrenceudsættes, vil både udgifter til drift og indkøb af råvarer imidlertid fremgå som konkurrenceudsat og dermed øge IKU'en.

2.3 IKU'ens anvendelse

IKU'en er, som indikator, særligt egnet til at vise udviklingen i konkurrenceudsættelsesgraderne over tid samt til at beskrive forskelle på tværs af kommuner og forskelle på tværs af regioner, fordi de forskellige kommuner hhv. regioner har ensartede opgaver. IKU'en kan således bruges som afsæt for vurderinger af potentialet for yderligere konkurrenceudsættelse. IKU'en er derimod ikke egnet til at sammenligne fx kommuner med regioner eller staten under et, fordi de tre niveauer har meget forskelligartede opgaver. Ministeriernes opgaver er også meget forskellige, og deres IKU'er er derfor også vanskelige at sammenligne.

IKU'en har visse andre begrænsninger. Indikatoren er baseret på regnskabsdata, hvor kommuner og regioner indberetter udgifter til de opgaver, de varetager, samt værdien af de opgaver, som er konkurrenceudsatte. Forskelle på de enkelte myndigheders konteringspraksis kan derfor påvirke indikatorerne.

Eksempelvis kan en kommunal opgave som rengøring på en skole konteres som "facility management" i én kommune, mens andre kommuner måske konterer udgiften efter, hvor rengøringen udføres, dvs. eksempelvis som en udgift til skoledrift, hvis der er tale om rengøring på en skole. Indikatoren er på den baggrund især velegnet til at beskrive udvikling og sammenhænge på det overordnede kontoniveau.

Opgaver, der er omfattet af frit valg, medregnes i IKU'en, hvis det frie valg har resulteret i, at en privat leverandør varetager opgaven. Udgifterne til den kommunale opgaveløsning i en fritvalgsordning tæller derimod ikke som konkurrenceudsat i opgørelsen.

2.4 Særlige forhold, der påvirker IKU'en i stat, regioner og kommuner

Statens IKU-opgørelse

Statslige myndigheder adskiller sig fra øvrige offentlige myndigheder ved at være underlagt en udbudspligt. I *Cirkulære om udbud af statslige drifts- og anlægsopgaver* er det et krav, at de statslige institutioner med passende mellemrum vurderer, om de konkrete opgaver er udbudssegne, og om de udbudssegne opgaver konkurrenceudsættes eller markedsvurderes.

Opgørelsen af statens konkurrenceudsættelsesgrad foretages med udgangspunkt i regnskabs-tal, hvor indkøbte tjenesteydelser og tilknyttede varekøb opgøres og sættes i forhold til de samlede driftsomkostninger. De konkurrenceudsatte opgaver konteres på følgende forskellige statslige regnskabskonti: køb af it-tjenesteydelser, reparations- og vedligeholdelsesudgifter, køb af tjenesteydelser i øvrigt samt de tre nye regnskabskonti for intern handel. De udbudsmulige opgaver medtager udgifter til lønninger og personaleomkostninger samt andre ordinære driftsomkostninger, herunder fx forbrug af lagre, husleje m.v.

Af datatekniske grunde medregnes næsten alle statslige driftsudgifter som opgaver, som det er muligt at udbyde – også myndighedsopgaver. Der er dermed tale om en noget mere grovkornet opgørelse af udbudsmulige opgaver end for regioner og kommuner. Det betyder samtidig, at SIKU'en (dvs. nævneren i SIKU'en) indeholder flere opgaver, end det reelt er muligt at konkurrenceudsætte. Eksempelvis er alle statens lønninger medtaget, inklusive lønninger til

politi og forsvar, selv om disse i et vist omfang omfatter myndighedsopgaver, der ikke kan konkurrenceudsættes. På det statslige område er det således endnu ikke muligt at udskille opgaver og lønninger, som ikke er udbudsmulige.

Regionernes IKU-opgørelse

Ved opgørelse af IKU'en medtages som nævnt alle indkøb, der indgår i produktionen af de udbudsmulige opgaver, dvs. indkøbet indgår som en del af IKU'ens nævner. Dette har bl.a. betydning for regionernes konkurrenceudsættelsesgrad, idet regionerne i deres drift af sundhedssystemet (som i begrænset omfang er konkurrenceudsat) bruger mange penge på fx medicin, som købes af private leverandører. Hvis udgifterne til medicin stiger, kan det betyde, at nævneren i IKU'en vokser, og at regionernes konkurrenceudsættelsesgrad dermed aftager, selv om værdien af de konkurrenceudsatte opgaver er uændret eller øget.

Myndighedsopgaver medregnes ikke i regionernes IKU, men samtidig er regionerne underlagt sundhedsloven og Sundhedsstyrelsens specialeplan, hvilket vanskeliggør konkurrenceudsættelse af visse af regionernes opgaver. Det gælder fx inden for området for specialiseret behandling. Nogle regioner har flere specialiserede hospitalsfunktioner end andre, og dette kan i et vist omfang påvirke de enkelte regioners konkurrenceudsættelsesgrad.

Kommunernes IKU-opgørelse

Ved sammenligning af kommunernes konkurrenceudsættelsesgrader er det vigtigt at være opmærksom på, at nogle af de kommunale opgaver varetages af kommunerne i fællesskab i såkaldte § 60-selskaber. Disse selskaber kan være selvstændigt regnskabsførende, eller selskabet kan vælge en enkelt kommune til at være regnskabsførende på fællesskabets vegne.

Er det fælles selskab selvstændigt regnskabsførende, vil varekøb til fællesskabet indgå som konkurrenceudsat (dvs. i tælleren i IKU'en) hos de deltagende kommuner og dermed løfte den fælles IKU. Såfremt en kommune i det fælles selskab vælger at være selvstændigt regnskabsførende for fællesskabet, vil den regnskabsførende kommune optage hele selskabets regnskab i kommunens eget regnskab. Hvis der yderligere vælges at konkurrenceudsætte opgaver i selskabet, vil dette have en positiv effekt på IKU'en i den regnskabsførende kommune. Denne udfordring omkring § 60 har ikke nogen betydning for kommunernes samlede IKU, men kan alene have betydning for den enkelte kommunes IKU-opgørelse.

Kapitel 3

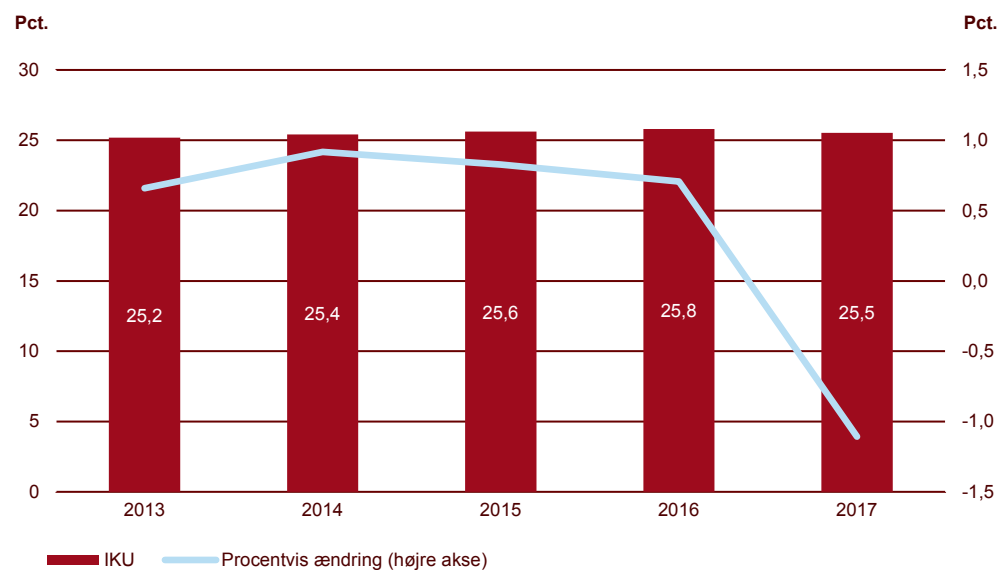
Konkurrence om de offentlige opgaver

Den samlede konkurrenceudsættelsesgrad er faldet marginalt fra 2016 til 2017. Faldet udgør 0,3 procentpoint, som dækker over, at statens og regionernes IKU er faldet, mens kommunernes IKU er steget en smule.

3.1 Konkurrenceudsættelse i stat, regioner og kommuner

Stat, regioner og kommuner konkurrenceudsatte i 2017 opgaver til en værdi af 104,6 mia. kr. Den samlede konkurrenceudsættelsesgrad var dermed på 25,5 procent af de opgaver, der var mulige at udbyde. Fra 2016 til 2017 er der tale om et marginalt fald i IKU'en på 0,3 procentpoint, jf. figur 3.1. Siden 2013 er konkurrenceudsættelsesgraden steget med godt 0,3 procentpoint, hvilket svarer til knap 0,1 procentpoint i gennemsnit om året.

Figur 3.1 Den fælles konkurrenceudsættelse

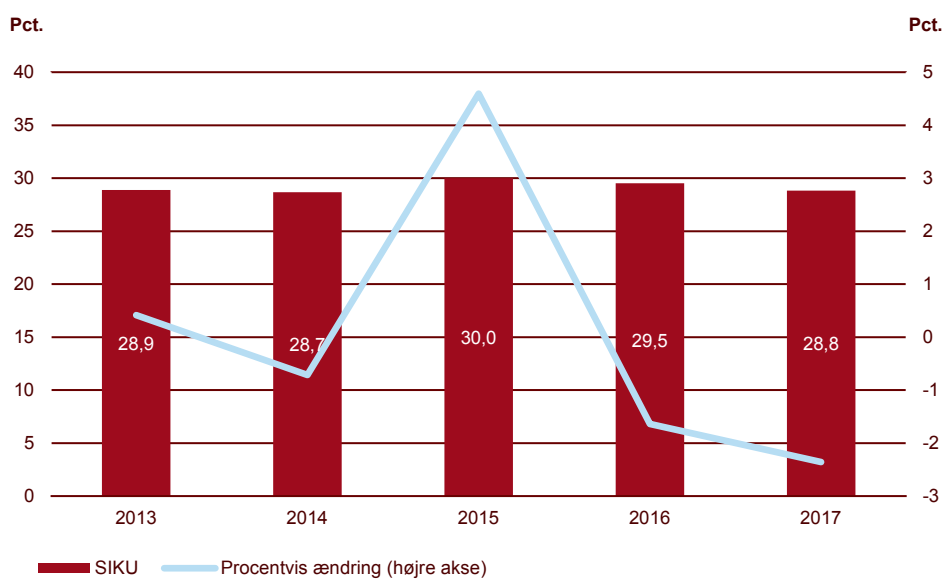
Anm.: Konkurrenceudsættelsesgraden er korrigeret i forhold til tidligere år, idet beregningsmetoden for statens konkurrenceudsættelsesgrad er korrigeret for intern handel. Korrektionen er foretaget for alle år i figuren.

Kilde: Finansministeriet, Økonomi- og Indenrigsministeriet og egne beregninger.

3.2 Konkurrenceudsættelse i staten

Staten konkurrenceudsatte i 2017 opgaver til en værdi af 22,5 mia. kr. Det svarer til en konkurrenceudsættelsesgrad på 28,8 procent. Statens konkurrenceudsættelsesgrad (SIKU) er dermed faldet med 0,7 procentpoint (eller 2,4 procent) fra 2016 til 2017, jf. figur 3.2

Figur 3.2 **Udviklingen i statens konkurrenceudsættelse**

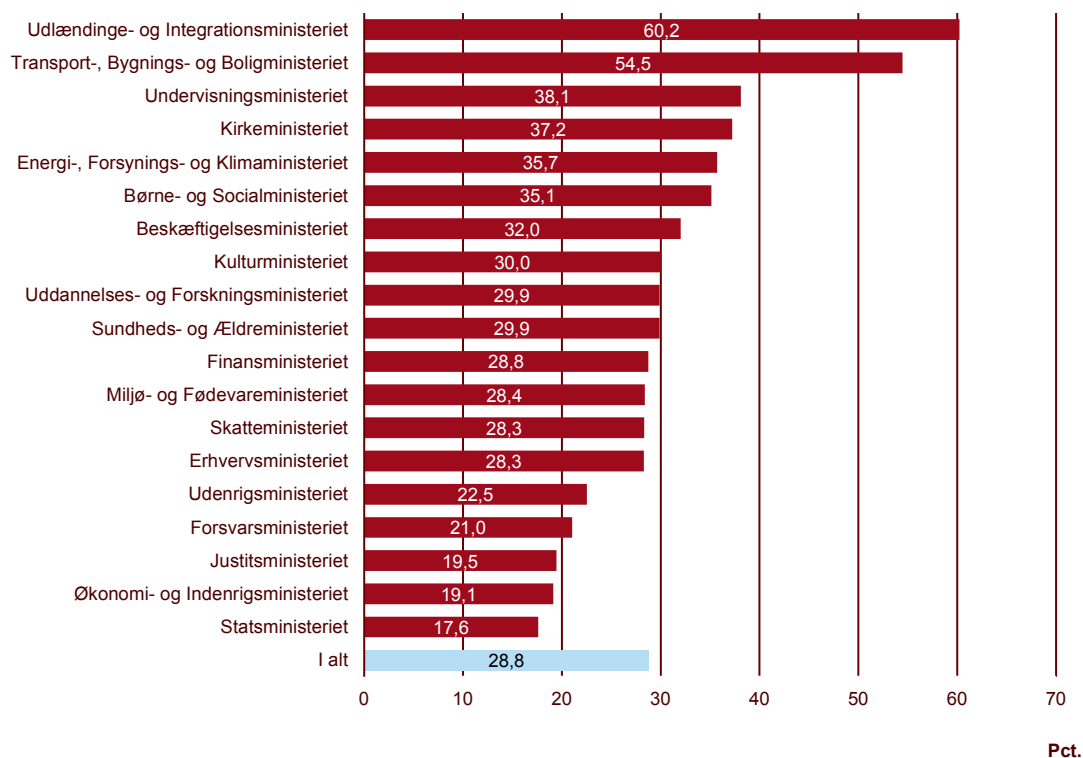
Anm.: Konkurrenceudsættelsesgraden er korrigeret i forhold til tidligere år, idet beregningsmetoden for statens konkurrenceudsættelsesgrad er korrigeret for intern handel. Korrektionen er foretaget for alle år i figuren.

Kilde: Finansministeriet og egne beregninger.

Faldet i statens konkurrenceudsættelsesgrad afspejler, at værdien af de opgaver, der kan konkurrenceudsættes, er steget mere end værdien af de konkurrenceudsatte opgaver. De statslige opgaver, som det var muligt at konkurrenceudsætte, er således steget med knap 3 mia. kr. fra 2016 til 2017, mens de konkurrenceudsatte opgaver kun er steget med 0,3 mia. kr.

Der er stor variation i de enkelte ministerområders konkurrenceudsættelsesgrader, hvilket bl.a. skal ses i sammenhæng med, at ministerierne har forskelligartede opgaver, jf. figur 3.3.

Figur 3.3 Konkurrenceudsættelsesgrader på ministerområder i 2017

Kilde: Finansministeriet.

Statsministeriet har fx den laveste konkurrenceudsættelsesgrad på 17,6 procent, men er samtidig også et ministerområde med mange myndighedsopgaver, som ikke må konkurrenceudsættes.⁷

Det er således ikke muligt for alle ministerområder at opnå konkurrenceudsættelsesgrader på niveau med fx Udlændinge- og Integrationsministeriet, der konkurrenceudsatte flest opgaver i 2017. Sammenlignet med 2016 er der relativt store bevægelser i konkurrenceudsættelsesgraderne på ministerniveau. Det kan bl.a. skyldes effekterne af ressortomlægninger og demografiske forhold såsom et fald i antallet af flygtninge.⁸

Regeringen har fastlagt et måltal for statens konkurrenceudsættelse i 2025 på 35 procent. Det svarer til en samlet stigning på 6,2 procentpoint eller godt 4,8 mia. kr.

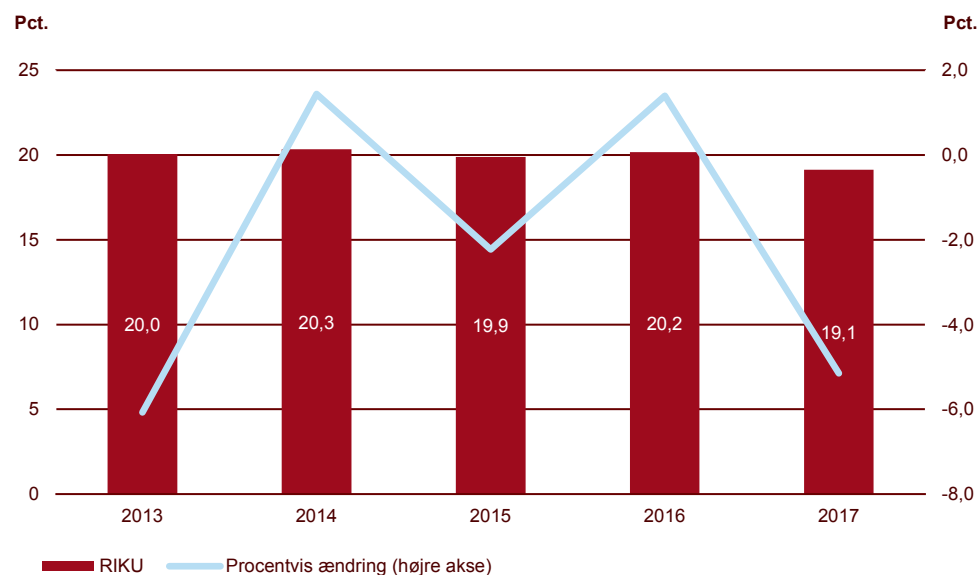
⁷ Næsten alle myndighedsopgaver indgår i SIKU'en, jf. afsnit 2.4.

⁸ Se nuværende og forrige ressortdelinger på www.stm.dk. Konkurrenceudsættelsesgraden for Udlændinge- og Integrationsministeriet er bl.a. påvirket af antallet af flygtninge, der kommer til Danmark i et givent år, idet store dele af udgifterne forbundet med asylcentre m.v. er konkurrenceudsat.

3.3 Konkurrenceudsættelse i regionerne

Regionerne konkurrenceudsatte i 2017 opgaver til en værdi af 18,6 mia. kr. Det svarer til en konkurrenceudsættelsesgrad på 19,1 procent. Regionernes samlede konkurrenceudsættelsesgrad (RIKU) er faldet med 1,1 procentpoint fra 2016 til 2017.

Figur 3.4 **Udviklingen i regionernes konkurrenceudsættelse**

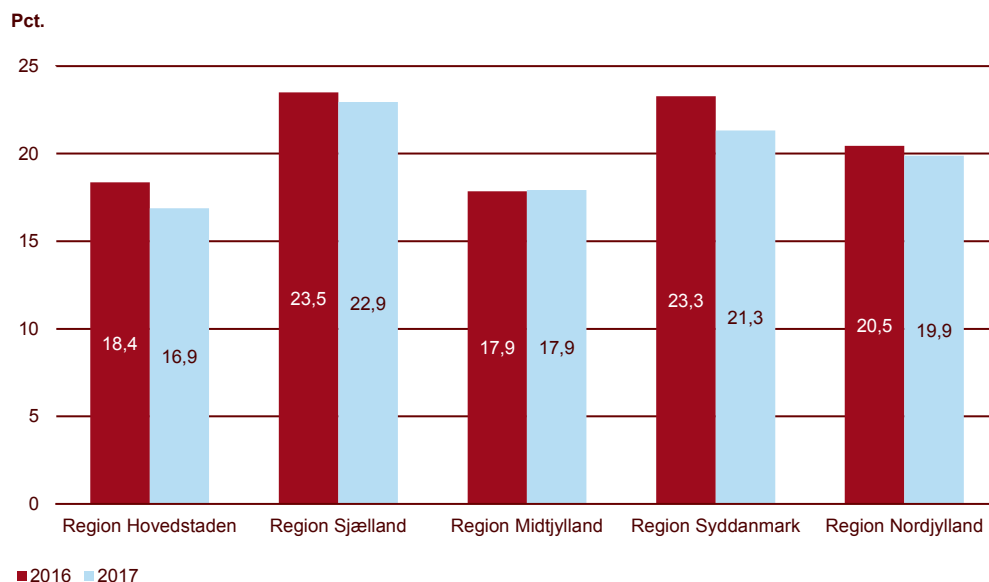
Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet og egne beregninger.

Faldet i 2017 kommer efter en periode med en relativt stabil konkurrenceudsættelsesgrad på omkring 20 procent. Regionernes IKU er, som tidligere nævnt, følsom over for især medicinpriserne, og hvis udgifterne til medicin udgør en større andel af regionernes driftsudgifter, vil RIKU'en, alt andet lige, falde. Hvis udgifterne til medicin stiger, kan det betyde, at nævneren i IKU'en vokser, og at regionernes konkurrenceudsættelsesgrad dermed aftager, selv om værdien af de konkurrenceudsatte opgaver er uændret eller øget.

Konkurrenceudsættelse i de forskellige regioner

Region Midtjylland var i 2017 den eneste region, hvor konkurrenceudsættelsesgraden steg, jf. figur 3.5. Særligt Region Syddanmark og Region Hovedstaden har oplevet store fald i deres konkurrenceudsættelsesgrad på henholdsvis 2,0 og 1,4 procentpoint. Disse to regioner er således de eneste, der har oplevet et reelt fald i værdien af de konkurrenceudsatte opgaver, mens faldet i de øvrige to regioner skyldes, at værdien af de opgaver, der kan konkurrenceudsættes, er steget mere end værdien af de opgaver, der er konkurrenceudsat. Konkurrenceudsættelsen i Region Syddanmark kan evt. være påvirket af hjemtagning af ambulancedriften.

Forskellene i konkurrenceudsættelsesgrad i regionerne er blevet marginalt mindre. Målt ved spredningen i RIKU er forskellene reduceret fra 2,6 procentpoint i 2016 til 2,5 procentpoint i 2017.

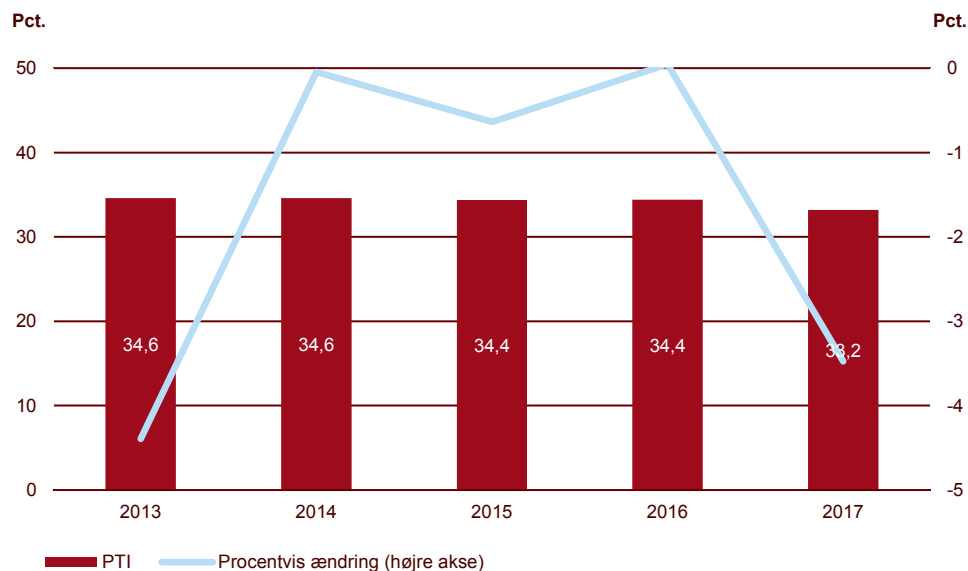
Figur 3.5 **Udviklingen i de enkelte regioners konkurrenceudsættelse**

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Regionernes private tjenesteydelsesindikator, PTI

Regionerne opgør en *privat tjenesteydelsesindikator (PTI)*, der er et supplement til RIKU'en. PTI opgør bruttoudgifter til private leverandører i forhold til bruttoudgifter til ydelser, der potentielt set vurderes at kunne leveres af private. Forskellen mellem IKU og PTI består bl.a. i, at regionernes udgifter til praksissektoren i form af privatpraktiserende læger medtages i PTI. Desuden ses der i opgørelsen bort fra værdien af regionernes egne vundne udbud.

PTI'en er faldet med 1,2 procentpoint til 33,2 procent i 2017 efter at have været stabil omkring 34,5 procent i perioden 2013 til 2016. Faldet i 2017 skyldes igen primært et fald i Region Hovedstaden og Region Syddanmark, hvor PTI'en er faldet med henholdsvis 1,9 og 1,7 procentpoint.

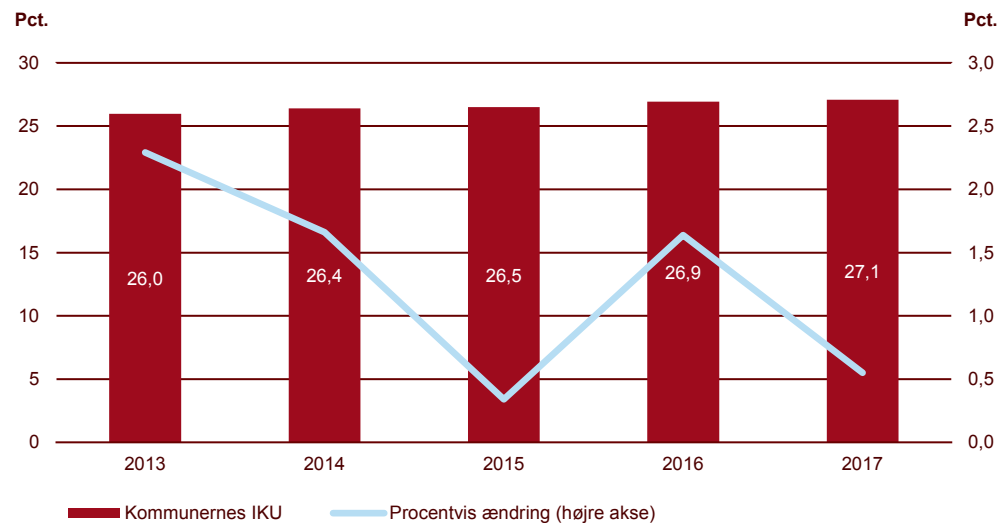
Figur 3.6 **Udviklingen i regionernes private tjenesteydelsesindikator, PTI**

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet og egne beregninger.

3.4 Konkurrenceudsættelse i kommunerne

Kommunerne konkurrenceudsatte i 2017 opgaver til en værdi af 63,5 mia. kr. Det svarer til en konkurrenceudsættelsesgrad på 27,1 procent, jf. figur 3.7.

Kommunernes konkurrenceudsættelsesgrad er steget med ca. et procentpoint siden 2013.

Figur 3.7 **Udviklingen i kommunernes samlede konkurrenceudsættelsesgrad**

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet og egne beregninger.

Kommunernes IKU sammenlignet med sidste år

Sammenlignet med 2016 er spredningen i kommunernes konkurrenceudsættelsesgrad steget med 0,4 procentpoint, jf. tabel 3.1. Afstanden mellem konkurrenceudsættelsesgraden for de kommuner, der konkurrenceudsætter mest og mindst, er således steget.

Tabel 3.1 Sammenligning af ændringerne i kommunernes IKU 2016-2017

	2016	2017
Samlet IKU (pct.)	26,9	27,1
Ændring i IKU (pct.)	1,6	0,6
Simpelt gennemsnit for kommunernes IKU (pct.)	27,4	27,7
Gennemsnitlig ændring i IKU pr. kommune (procentpoint)	0,5	0,3
Standardafvigelse (procentpoint)	4,2	4,6

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet og egne beregninger.

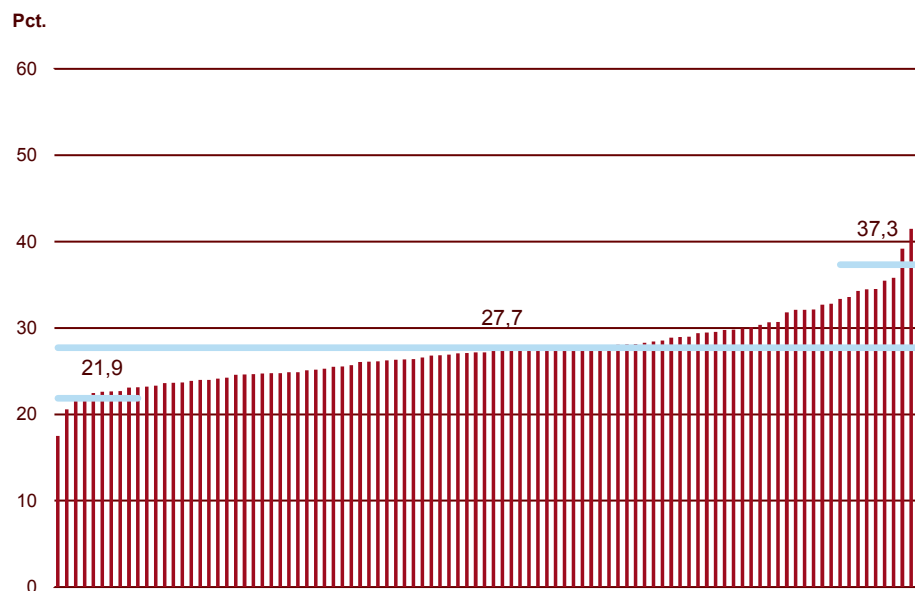
Konkurrenceudsættelse i de enkelte kommuner

Kommunernes IKU varierer mellem 17,5 procent til 51,1 procent. Størstedelen af kommunerne konkurrenceudsætter mellem omkring 22 og knap 36 procent af deres opgaver, jf. figur 3.8.⁹ De 10 kommuner med den laveste IKU konkurrenceudsætter ca. 22 procent af opgaverne, mens de 10 kommuner med den højeste IKU konkurrenceudsætter godt 37 procent.

Forskellene på kommunernes IKU er steget siden 2012. Målt ved spredningen er forskellene således forøget fra 3,8 procentpoint i 2012 til 4,6 procentpoint i 2017. Forskellene er også steget i forhold til 2016, hvor spredningen var 4,2 procentpoint.

⁹ I figur 3.11 er der angivet det simple gennemsnit for alle kommunerne og gennemsnittene for de 10 kommuner med hhv. den laveste og højeste IKU. I et simpelt gennemsnit tages der ikke højde for kommunernes størrelse, og de store kommuner vægter således ikke tungere end de mindre kommuner.

Figur 3.8 Kommunernes konkurrenceudsættelsesgrader 2017

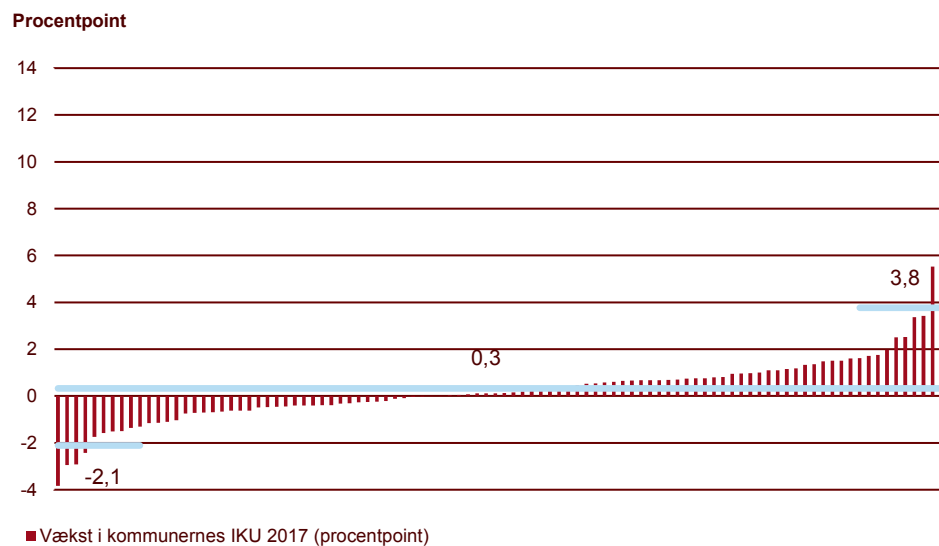

Anm.: De blå vandrette streger indikerer hhv. det simple gennemsnit for de 10 kommuner med lavest IKU, det simple gennemsnit for alle kommuner og det simple gennemsnit for de 10 kommuner med højest IKU.

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet og egne beregninger.

Der er også relativt store forskelle på udviklingen i konkurrenceudsættelsen i kommunerne, jf. figur 3.9. Fx har Fanø og Middelfart Kommuner oplevet en stigning i konkurrenceudsættelsesgraden på henholdsvis 13,3 og 5,5 procentpoint, mens Skanderborg Kommune har registreret det største fald i IKU på -3,8 procentpoint (se også tabel B 3.1 i bilag).

Figur 3.9 Ændringer i kommunernes konkurrenceudsættelsesgrad 2017

Anm.: Figuren viser ændringen i kommunernes IKU fra 2016 til 2017 i procentpoint. De blå vandrette streger indikerer hhv. det simple gennemsnit for de 10 kommuner med mindst ændring, det simple gennemsnit for alle ændringer i IKU og det simple gennemsnit for de 10 kommuner med størst ændring i IKU. Spredningen er på 1,9 procentpoint.

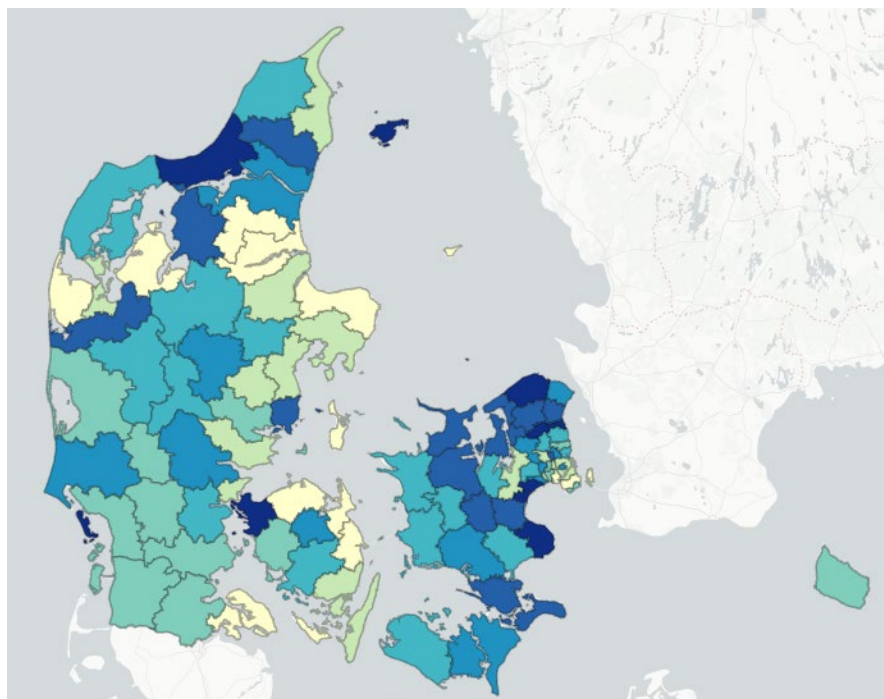
Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet og egne beregninger.

Kommuners konkurrenceudsættelsesgrad – geografisk

Der er ikke særligt store geografiske forskelle i kommunernes konkurrenceudsættelse. Der er ganske vist en lidt højere grad af konkurrenceudsættelse i de mest befolkningstætte områder, men der er kommuner med henholdsvis høje og lave konkurrenceudsættelsesgrader over hele landet, jf. figur 3.10.

Samlet set er der flest kommuner, der har en høj konkurrenceudsættelsesgrad på Sjælland, mens der er færrest i Midtjylland.

Figur 3.10 Kommunernes konkurrenceudsættelse fordelt geografisk

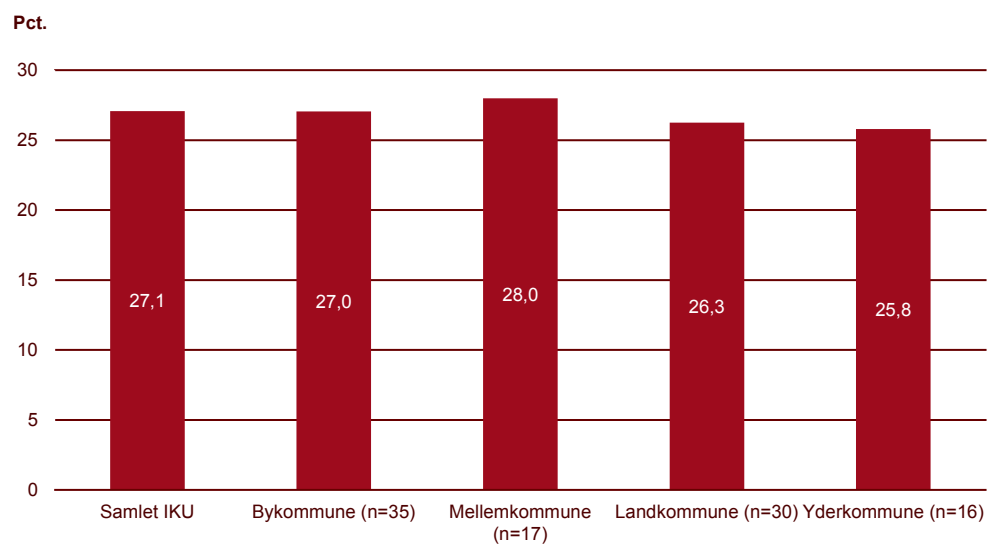

Anm.: Farveskalaen er fastsat, så den dækker spændet fra de kommuner, der konkurrenceudsætter mindst, til de kommuner, der konkurrenceudsætter mest, målt ved IKU. Hver farve omfatter lige mange kommuner. Den mørkeblå viser således fx de 14 kommuner med størst IKU.

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet og egne beregninger.

Når konkurrenceudsættelsesgraden opgøres for forskellige kommunetyper – dvs. om der er tale om såkaldte by-, mellem-, land- eller yderkommuner – er forskellene således også forholdsvis små, jf. figur 3.11. By- og mellemkommuner ligger lidt højere end land- og yderkommuner, men forskellene er begrænsede ift. de forskelle, der findes på landsplan.

Figur 3.11 Kommunernes konkurrenceudsættelse ud fra kommunetype

Anm.: Gennemsnittet er baseret på vægtet gennemsnit. Kommunetyperne er bestemt ud fra et klassifikationssystem på baggrund af 14 objektive kriterier.¹⁰

Kilde: Noegletal.dk og egne beregninger.

¹⁰ Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri: *Landdistriktsprogram 2007-2013*, 2008. naturerhverv.dk/fileadmin/user_upload/NaturErhverv/Filer/Tilskud/Projekttilskud/Landdistrikter/Landdistriktsprogram_2007-2013.pdf

Kapitel 4

Potentiale for yderligere konkurrenceudsættelse

Der er potentiale for at skabe mere konkurrence om de offentlige opgaver. Ved konkurrenceudsættelse testes markedet for at sikre, at opgavevaretagelsen er bedst og billigst. Konkurrenceudsættelse er derfor ikke det samme som at sige, at en opgave absolut skal udliciteres.

For statens vedkommende kan der være et potentiale i at konkurrenceudsætte flere tekniske opgaver. Hos regionerne peger forskelle i konkurrenceudsættelsesgrader på, at der bl.a. er et større potentiale i at konkurrenceudsætte sundhedsområdet yderligere. Endelig er der i kommunerne et større potentiale for yderligere konkurrenceudsættelse inden for sociale opgaver og beskæftigelse, ligesom der fortsat er forskelle på konkurrenceudsættelsen på de tekniske områder.

Potentialet for at øge konkurrenceudsættelsen er i dette kapitel opgjort med udgangspunkt i afstanden til de regioner og kommuner, som har de højeste konkurrenceudsættelsesgrader. Det skal ses i sammenhæng med, at eksterne rammebetingelser som fx geografi og størrelse vurderes at have en begrænset effekt på mulighederne for at konkurrenceudsætte opgaverne. Samtidig er der muligvis et yderligere potentiale i, at de kommuner og regioner, der konkurrenceudsætter mest, også har mulighed for at øge deres IKU yderligere.

4.1 Eksempler på potentiale i staten

Staten er underlagt en udbudspligt, hvilket betyder, at staten skal konkurrenceudsætte alle udbudsegneede opgaver. Udbudspligten vedrører således kun opgaver, som vurderes at være egnede til at blive konkurrenceudsat. Hvis det kan godtgøres, at det ikke er muligt eller hensigtsmæssigt at udbyde opgaven, eller hvis det vurderes, at udgifter forbundet med udbud af opgaven ikke er proportionale med gevinsten, frafalder udbudspligten. Staten skal jævnlige vurdere, om forholdene ved opgavens varetagelse har ændret sig. I så fald skal opgaven udbydes, og statens konkurrenceudsættelsesgrad vil stige.

Statens opgavevaretagelse kan helt overordnet inddeles i tre overordnede grupper:

- » Opgaver, der er udbudsmulige.
- » Opgaver, der er udbudsmulige, men hvor det er vurderet, at opgaven ikke er udbudsegenet.
- » Opgaver, der ikke er udbudsmulige (fx myndighedsopgaver).

Det er ikke regnskabsteknisk muligt at adskille myndighedsopgaver fra udbudsmulige opgaver i opgørelsen af statens konkurrenceudsættelsesgrad, jf. afsnit 2.4. Værdien af de opgaver, som det er muligt at udbyde, er dermed mindre end opgjort i statens konkurrenceudsættelsesgrad, og statens IKU er derfor undervurderet.

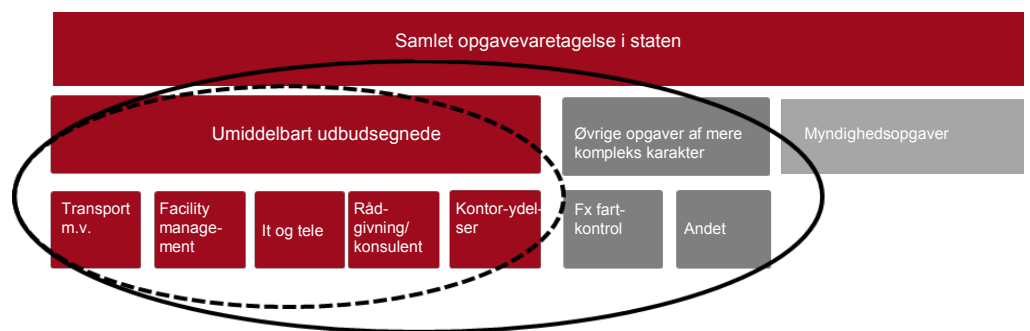
De umiddelbart udbudsmulige opgaver ligger inden for områder, hvor opgaverne nemt kan kravspecificeres, og hvor der eksisterer private leverandører.¹¹ De udbudsmulige opgaver er ofte ydelser, som de fleste statslige institutioner har brug for at få løst.

Opgaverne kan grupperes i fem overordnede kategorier¹²:

- » Transport
- » Facility management
- » It- og teleydelser
- » Rådgivnings- og konsulentytelser
- » Kontorydelser.

Opdelingen af statens opgaver er illustreret i figur 4.1.

Figur 4.1 **Overblik over statens opgaver**

Anm.: Figuren giver et overblik over de opgaveområder i staten, der kan udbydes. Den stiplede cirkel omfatter opgaver, der umiddelbart er mulige at konkurrenceudsætte, mens den sorte også medtager de øvrige opgaver af mere kompleks karakter, som i dag ikke betragtes som udbudsegnede.

Statens indkøb af tjenesteydelser kan ikke umiddelbart deles op på opgaveniveau. Det betyder, at det ikke på baggrund af regnskabsoplysninger er muligt at sige noget særligt præcist om, hvilke opgaver de forskellige ministerier udbyder, eller hvordan opgavefordelingen mellem private leverandører og in house-produktion generelt er i ministerierne. Dermed kan potentialet for konkurrenceudsættelse ikke specificeres på opgaveområder, og det er svært at sammenligne ministeriernes konkurrenceudsættelse.

De forskellige ministerområder har som nævnt forskellige opgaver, og der er derfor forskel på, hvor meget private leverandører kan inddrages i opgaveløsningen. Det er således ikke nødvendigvis muligt for alle ministerområder at opnå en konkurrenceudsættelsesgrad på niveau med Udlændinge- og Integrationsministeriet, der konkurrenceudsatte flest opgaver i 2017.

¹¹ Jf. Økonomistyrelsen: *Notat om statslig udbudspolitik*, 2012.

¹² Opgaverne fremgår af Økonomistyrelsen: *Notat om statslig udbudspolitik*, 2012.

Om potentialet i staten

Med regeringsudspillet *Konkurrenceudsættelse – den bedst mulige service for pengene* blev der sat fokus på potentialet ved konkurrenceudsættelse. Her blev bl.a. fastsat måltal for statens konkurrenceudsættelsesgrad på 35 procent. Regeringen fremlagde i udspillet endvidere en række konkrete initiativer, der skal fremme konkurrenceudsættelsen, herunder en analyse af potentialet for yderligere konkurrenceudsættelse i staten.

4.2 Eksempler på potentiale i regionerne

Regionerne har ensartede opgaver, og det er vurderingen, at IKU'en kan være et fornuftigt afsæt i forhold til at afgøre, om der er yderligere potentiale for konkurrenceudsættelse. Hvis alle regioner konkurrenceudsatte som regionen med den højeste IKU på 22,9 procent, ville der i 2017 have været konkurrenceudsat for yderligere 3,7 mia. kr. Dette ville øge RIKU med i alt knap 17 procent. Hertil kommer, at Region Sjælland og Region Syddanmark, som har højeste IKU, givetvis også fortsat har et potentiale for yderligere konkurrenceudsættelse på forskellige områder, jf. figur 4.2.

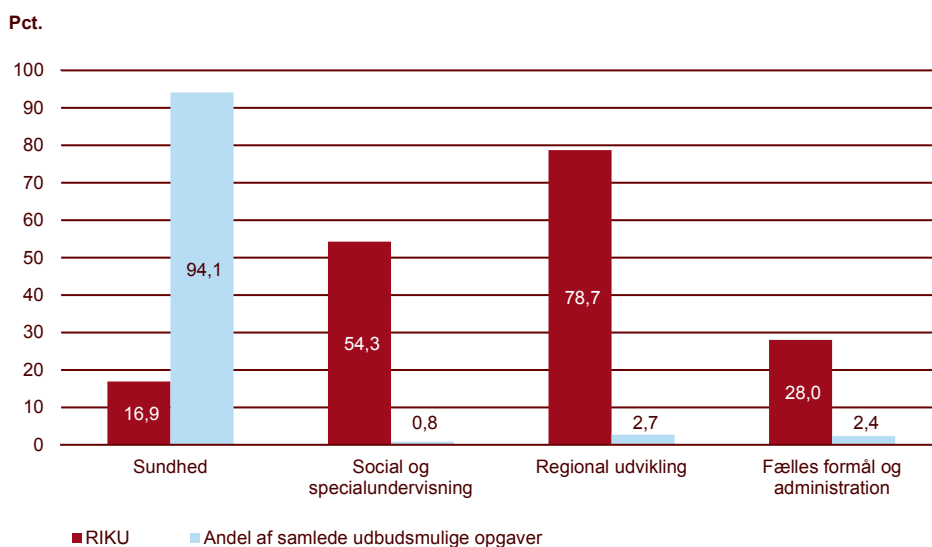
Om regionernes potentiale på områdeniveau

Regionernes opgaver, som er mulige at konkurrenceudsætte, fordeler sig på fire hovedkonti:

- » Hovedkonto 1: Sundhed
- » Hovedkonto 2: Socialområdet
- » Hovedkonto 3: Regional udvikling
- » Hovedkonto 4: Administration.

Langt den største del af regionernes udbudsmulige opgaver findes inden for sundhedsområdet. Men sundhedsområdet er også det område, hvor regionerne konkurrenceudsætter den mindste andel af de udbudsmulige opgaver. Det skal dog bl.a. ses i sammenhæng med, at fx udgifter til medicin ikke registreres som konkurrenceudsat, medmindre indkøbet er tilknyttet en konkurrenceudsat ydelse, jf. figur 4.2.

Figur 4.2 Konkurrenceudsættelse i regionerne i forhold til andel af samlede udbudsmulige opgaver

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet og egne beregninger.

Om potentiale for yderligere konkurrenceudsættelse på sundhedsområdet i regionerne

Sundhedsområdet er den største post på regionernes budget. Samtidig er konkurrenceudsættelsesgraden mindst på dette område. De udbudsmulige opgaver på sundhedsområdet udgør 91,4 mia. kr., hvoraf der er konkurrenceudsat opgaver for 15,4 mia. kr. Det skal dog ses i lyset af, at en del af opgaverne er underlagt Sundhedsstyrelsens specialeplan, hvilket vanskeliggør konkurrenceudsættelse.

Hvis alle regioner konkurrenceudsatte opgaver på sundhedsområdet som den region, der konkurrenceudsætter mest (19,8 procent), så kunne der i 2017 være konkurrenceudsat opgaver for yderligere 2,7 mia. kr., og den samlede konkurrenceudsættelsesgrad for regionerne ville være på 21,9 procent. Dette vil svare til en stigning på knap 14,4 procent.

Sundhedsområdet dækker over en lang række forskellige ydelser, herunder kernesundhedsydelser som hospitalsindlæggelser og sygebehandling samt støttefunktioner som rengøring og kantinedrift. Der er forskel på, hvor vanskeligt det er at konkurrenceudsætte disse ret forskellige ydelser. Nogle opgaver har et eksisterende konkurrencedygtigt marked og er nemmere at kravspecifisere, mens andre områder, såsom kernesundhedsområderne, indeholder opgaver af mere kompleks karakter.

Regionerne konkurrenceudsætter relativt flest opgaver inden for regional udvikling, dvs. opgaver som kollektiv trafik, kulturel virksomhed, erhvervsudvikling, uddannelse og miljø. Dette opgaveområde udgør dog kun en mindre del af regionernes samlede udbudsmulige opgaver. Opgaverne udgør 2,6 mia. kr. eller ca. 2,7 procent af de samlede udbudsmulige opgaver i regionerne.

Hvis der tages udgangspunkt i den region, der har konkurrenceudsat mest inden for de enkelte områder, er der et potentiale for at konkurrenceudsætte de regionale opgaver på over tre mia. kr., jf. tabel 4.1.

Tabel 4.1 Eksempler på potentiale for regioner fordelt på områder

	Sundhed	Socialområdet	Regional udvikling	Administration
Yderligere konkurrenceudsat (i mio. kr.)	2.681,7	57,0	189,2	208,6
Samlet RIKU i pct.	21,9	19,2	19,3	19,3
Stigning i RIKU i pct.	14,4	0,3	1,0	1,1

Anm.: Beregningerne er lavet ud fra, at hver region konkurrenceudsatte som den region, der har konkurrenceudsat mest i 2017. På sundhedsområdet er det Region Syddanmark med 19,8 pct., på socialområdet er det Region Sjælland med 61,4 pct., på regional udvikling er det Region Sjælland med 85,9 pct., og på administrationsområdet er det Region Midtjylland med 37,0 pct.

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet og egne beregninger.

4.3 Eksempler på potentiale i kommunerne

Der er en stor spredning i kommunernes konkurrenceudsættelsesgrad. Dette indikerer, at der er et potentiale for øget konkurrenceudsættelse.

Forklaringen på spredningen kan ikke findes i kommunens størrelse, da der ikke er nogen særlig udtalt sammenhæng mellem kommunestørrelse¹³ og IKU'en, jf. bl.a. figur B 4.1 og B 4.2 i bilag.

Analysen *Kortlægning af kommunernes arbejde med udbud* fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen (2017) peger således på, at kommunernes konkurrenceudsættelsesgrad primært afhænger af politisk vilje og prioritering og ikke så meget af udefrakommende forhold og rammebetingelser.¹⁴

Hvis kommunerne med en konkurrenceudsættelsesgrad under kommunernes samlede gennemsnit øgede deres IKU til gennemsnittet, ville der have været konkurrenceudsat for yderligere 3,9 mia. kr.

¹³ Målt på udbudsmulige opgaver.

¹⁴ Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen: *Kommunernes arbejde med konkurrenceudsættelse*, 2017.

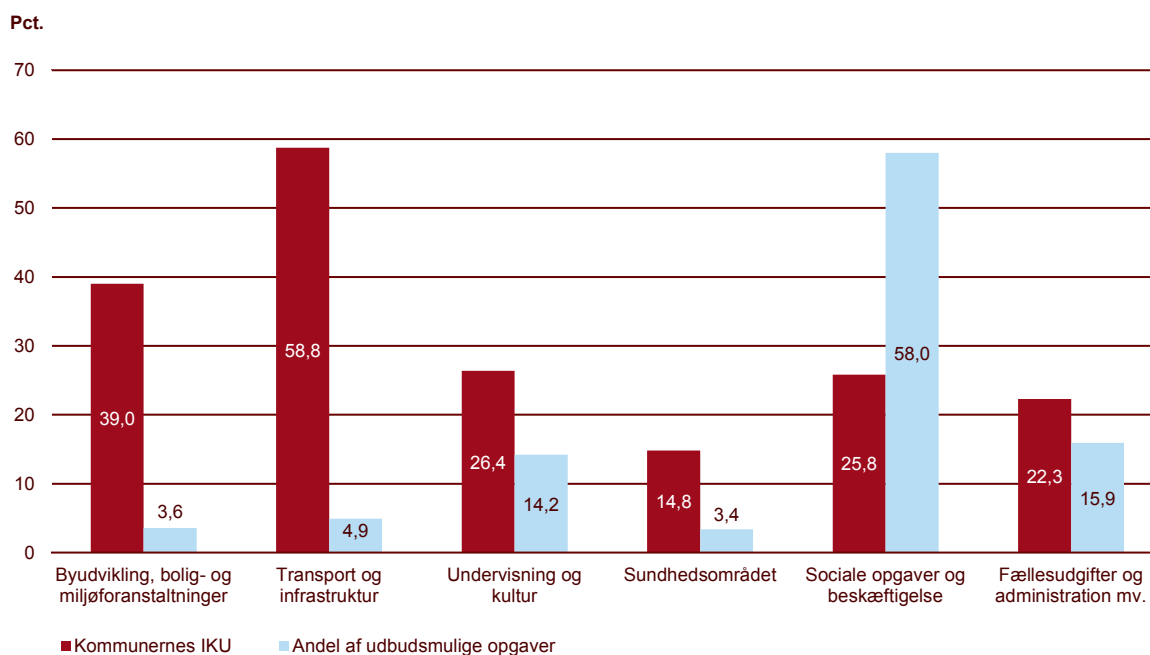
Om kommunernes potentiale fordelt på områdeniveau

Kommunernes opgaver, som er mulige at konkurrenceudsætte, fordeler sig på seks hovedkonti:

- » Hovedkonto 0: Byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger
- » Hovedkonto 2: Transport og infrastruktur
- » Hovedkonto 3: Undervisning og kultur
- » Hovedkonto 4: Sundhed
- » Hovedkonto 5: Sociale opgaver og beskæftigelse
- » Hovedkonto 6: Fællesudgifter og administration m.v.

Kommunerne konkurrenceudsætter den største andel af de udbudsmulige opgaver inden for trafik og infrastruktur samt byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger, mens konkurrenceudsættelsen er mindst inden for sundhedsområdet, jf. figur 4.3.

Figur 4.3 Konkurrenceudsættelse og udbudsmulige opgaver på forskellige områder i kommunerne

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet og egne beregninger.

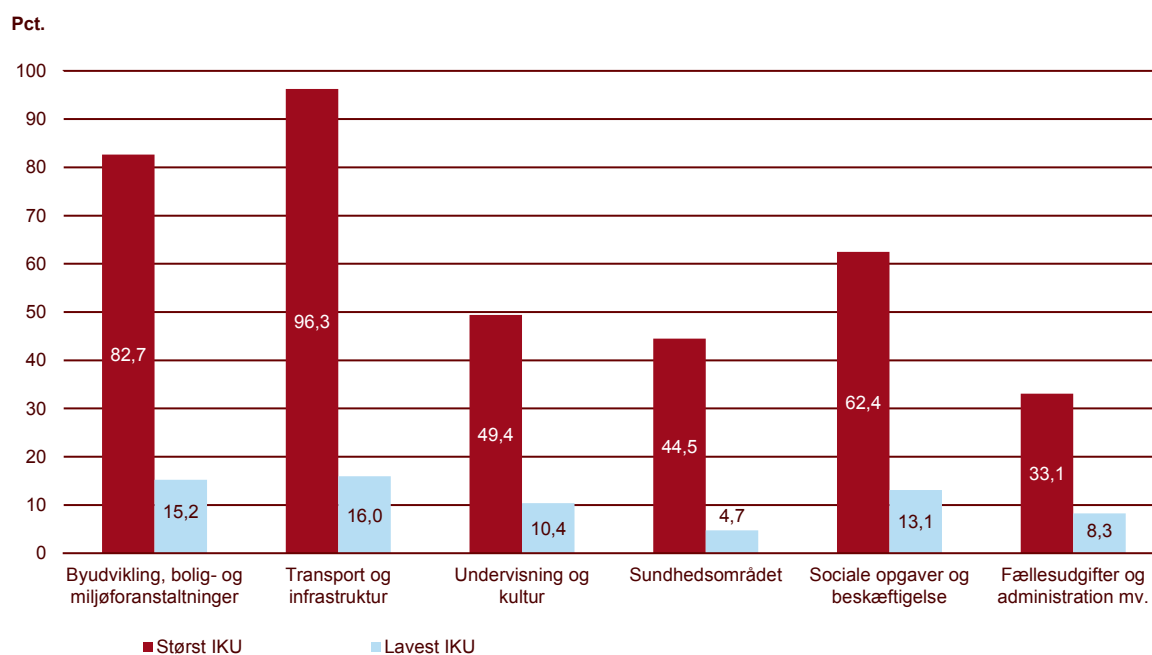
Der konkurrenceudsættes mest på de tekniske områder, som omfatter opgaver såsom vejvedligeholdelse, vedligeholdelse af grønne anlæg, kirkegårde og fritidsanlæg samt snerydning. Det samme gælder inden for transport med opgaver såsom bus- og taxakørsel.

Disse opgaver udgør dog ikke en særlig stor andel af de udbudsmulige opgaver. Derfor er effekten af en stigning i konkurrenceudsættelsesgraden på dette område på kommunernes samlede konkurrenceudsættelse mindre end en tilsvarende stigning i konkurrenceudsættelsesgraden fx på social- og beskæftigelsesområdet.

Social- og beskæftigelsesområdet har en værdi på 136 mia. kr. Det vil derfor have betydning, hvis flere opgaver meningsfyldt kan konkurrenceudsættes på dette område. Til sammenligning var værdien af udbudsmulige opgaver inden for transport og infrastruktur samlet på knap 12 mia. kr. i 2017.

Der er stor variation i andelen af konkurrenceudsatte opgaver inden for de enkelte udbudsområder. Inden for sociale opgaver og beskæftigelse (som omfatter mere end halvdelen af de udbudsmulige opgaver) varierer konkurrenceudsættelsesgraden fra godt 13 procent til godt 62 procent, jf. figur 4.4. Også inden for transport og infrastruktur samt byudvikling m.v. er der store forskelle i kommunernes konkurrenceudsættelsesgrad.

Figur 4.4 Største og laveste konkurrenceudsættelsesgrad inden for de enkelte udbudsområder

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet og egne beregninger.

Kapitel 5

Fakta om danske udbud

I dette kapitel præsenteres forskellige fakta om danske udbud. Analysen tager udgangspunkt i alle EU-udbud samt udbud under tærskelværdierne. Det skønnes, at der i 2018 er igangsat godt 2.500 EU-udbud.

Ordregiverne benytter sig i stigende omfang af *fleksible udbudsprocedurer*. Det kan tilskrives udbudslovens udvidede adgang til denne type udbudsprocedurer. Derimod er anvendelsen af udbudsformen *begrænset udbud* faldet. Desuden er der siden 2015 sket et fald i annoncerede udbud under tærskelværdierne, hvilket skal ses i sammenhæng med, at ordregivere ikke længere er forpligtede til at annoncere mindre udbud.

Bygge- og anlægsarbejde, indkøb af varer og tjenesteydelser indgår i opgørelsen af de danske udbud.

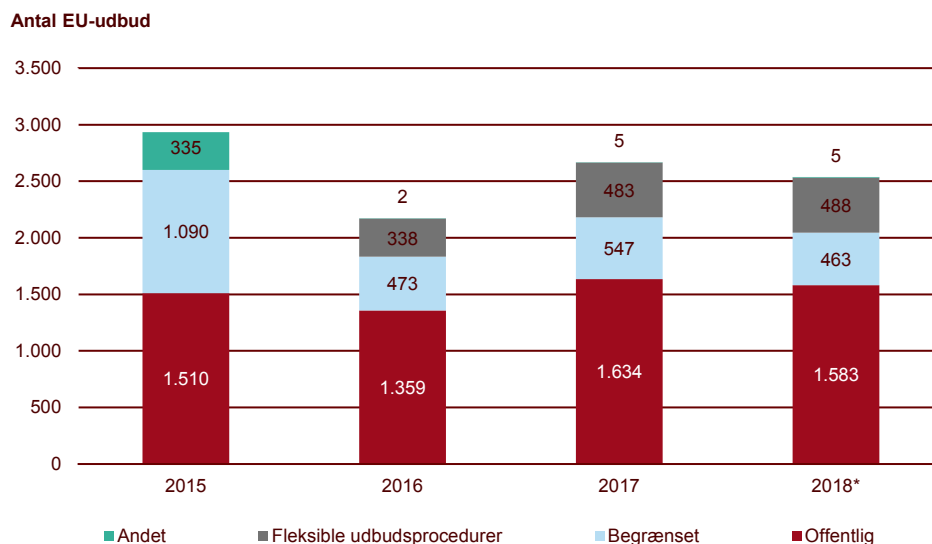
5.1 Fordeling af udbudsprocedurer

Det rette valg af udbudsprocedurer kan medvirke til at sikre en effektiv konkurrence om de offentlige opgaver. Ordregiver skal vælge den procedure, der er bedst egnet til opgaven. Et vellykket udbud kræver normalt effektiv konkurrence om opgaven, samt at transaktionsomkostningerne begrænses til, hvad der er nødvendigt, og at udbudsmaterialet er præcist, så tilbudsgiverne har de bedste betingelser for at lave et optimalt løsningsforslag.

I 2018 er der skønsmæssigt udbudt godt 2.500 opgaver som EU-udbud¹⁵, jf. figur 5.1. Det er lidt mindre end i 2017, hvor antallet af udbud var på 2.700.

¹⁵ Skønnet er baseret på antallet af udbud i årets ni første måneder.

Figur 5.1 Anvendte udbudsprocedurer ved EU-udbud

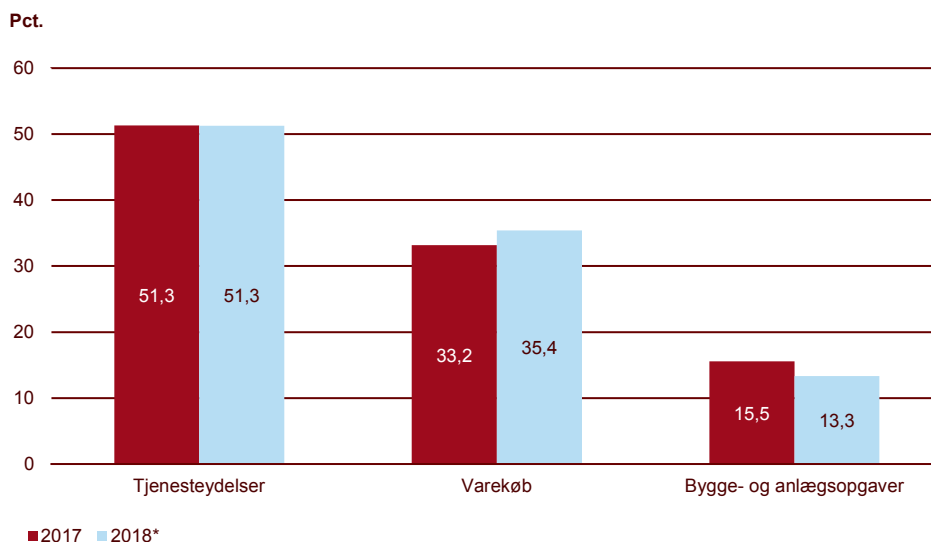
Anm.: * Opgørelsen af anvendte udbudsprocedurer ved EU-udbud i 2018 er fremskrevet på baggrund af årets ni første måneder. Kategorien "Andet" indeholder i 2015 inden udbudslovens ikrafttrædelse følgende udbudsformer: konkurrencepræget dialog, udbud efter forhandling (udbudsdirektivet 2004), udbud efter forhandling (forsyningsvirksomhedsdirektivet og forsvarsdirektivet) samt uspecificeret. Fra 2016 og frem indeholder "Andet" kun uspecificeret. "Fleksible udbudsprocedurer" indeholder følgende udbudsprocedurer: konkurrencepræget dialog, udbud med forhandling og innovationspartnerskaber.

Kilde: Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens egne data ud fra TED-databasen.

Der var i 2018 omtrent samme antal udbud med fleksible udbudsprocedurer (dvs. konkurrencepræget dialog, udbud med forhandling, udbud efter forhandling og innovationspartnerskaber) som i 2017. Antallet er dog betydeligt større end i 2015 og 2016. Med udbudsloven har ordregivere fået udvidet adgang til at anvende de fleksible udbudsprocedurer. Det giver mulighed for mere dialog og samarbejde med henblik på at finde de bedste og mest effektive løsninger.

Godt halvdelen af de danske EU-udbud i 2018 vedrørte tjenesteydelser, mens godt 13 procent vedrørte bygge- og anlægsopgaver. Andelen af bygge- og anlægsopgaver er faldet lidt siden 2017, mens andelen af udbud vedrørende varekøb er steget tilsvarende, jf. figur 5.2.

Figur 5.2 Fordeling af opgavetype ved EU-udbud

Anm.: * Opgørelsen af hhv. levering af tjenesteydelser, varekøb og bygge- og anlægsopgaver ved EU-udbud i 2018 er baseret på årets ni første måneder.

Kilde: Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens egne data fra TED-databasen.

5.2 Udbud under tærskelværdierne

I 2017 blev der annonceret 607 opgaver under tærskelværdierne, mens det anslås, at der er annonceret ca. 640 opgaver under tærskelværdierne i 2018¹⁶. Der forventes dermed en lille stigning i antallet af annoncerede opgaver under tærskelværdierne på trods af, at der ikke længere er pligt til at annoncere mindre indkøb, der ikke er af grænseoverskridende interesse, jf. boks 5.1.

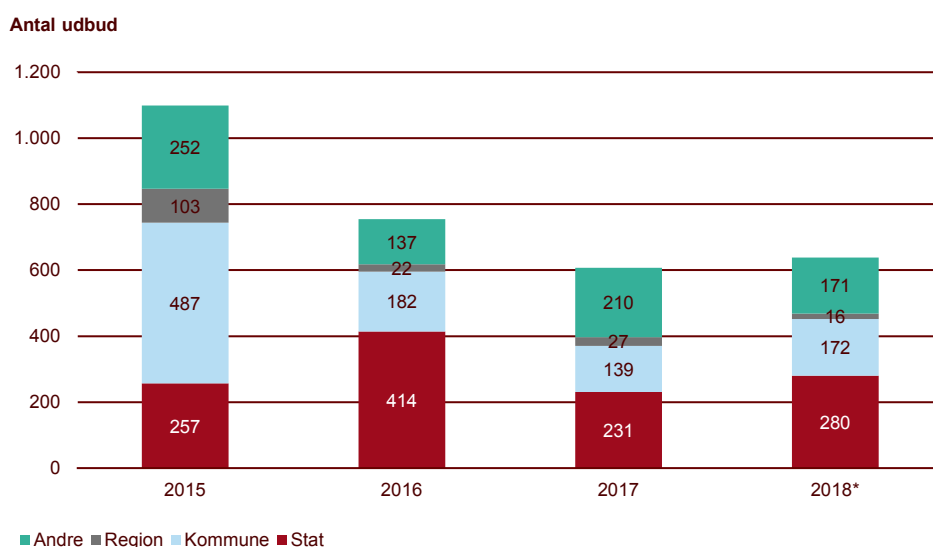
Boks 5.1 Ændring i annonceringspligt

Pligten til at annoncere offentlige varer og tjenesteydelseskontrakter efter den tidligere tilbudslovs afsnit II blev afskaffet med udbudsloven. Det betyder, at der ikke længere er krav om annoncering af offentlige vare- og tjenesteydelseskontrakter, når udbuddet er under 1.645.367 kr. (kommuner/regioner) og 1.072.094 kr. (staten) og er uden grænseoverskridende interesse. Indkøb under EU-tærskelværdierne og uden grænseoverskridende interesse kan derfor foregå enklere og mere direkte. Ved udbud under tærskelværdierne skal ordregiver stadig indkøbe på markedsmæssige vilkår og følge de forvaltningsmæssige principper.

¹⁶ Skønnet er baseret på antallet af udbud i årets ni første måneder.

Staten er den ordregiver, der annoncerer flest udbud under tærskelværdierne på Udbud.dk, jf. figur 5.3. Staten og kommunerne har øget deres antal annoncerede udbud fra 2017 til 2018, mens regionerne og ordregivere fra kategorien "Andre" har færre annonceringer i 2018 end 2017. Annoncering af udbud under tærskelværdierne kan være en fordel for ordregiver, hvis det kan medføre flere tilbud, som kan skærpe konkurrencen om opgaven. Samtidig skal der annonceres, hvis udbuddet har grænseoverskridende interesse. Dette krav gælder i hele EU, og kravet forøger dermed også danske virksomheders mulighed for at få adgang til offentlige opgaver i andre EU-lande.

Figur 5.3 Udbud under tærskelværdierne fordelt på myndigheder

Anm.: Opgørelsen af udbud under tærskelværdierne i 2018 er fremskrevet på baggrund af de ni første måneder i 2018. "Andre" dækker over offentlige virksomheder såsom forsyningsvirksomheder.

Kilde: Udbud.dk.

5.3 Bekendtgørelser om indgået kontrakt

I forbindelse med et EU-udbud skal der ved kontraktindgåelse udarbejdes en bekendtgørelse. I 17,3 procent af tilfældene udarbejdes denne bekendtgørelse om indgået kontrakt (BOIK) ikke, efter et udbud er afsluttet. Det viser en gennemgang i 2018.¹⁷

BOIK'en indeholder information om, hvor mange tilbud ordregiver modtog på udbuddet, hvem der vandt kontrakten m.v., og skal være med til at sikre gennemsigtighed i udbuddene.

¹⁷ På baggrund af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens kortlægning af EU-udbud på TED-databasen.

Indsendelse af BOIK har også betydning for ordregiver, da klagefristen for udbuddet fastsættes fra den dag, hvor bekendtgørelsen bliver offentliggjort.¹⁸

Forpligtelsen til at lave en BOIK gælder for alle udbudsprocedurer, og den pålægger ordregiver at indsende bekendtgørelsen til EU's publikationskontor senest 30 dage efter indgåelsen af kontrakten.

¹⁸ Jf. bekendtgørelse af lov om Klagenævnet for Udbud § 7, stk. 2, nr. 1.

Kapitel 6

Analyser og vejledninger i 2018

Dette kapitel indeholder et overblik over analyser og vejledninger om udbudsområdet, der er udarbejdet af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i 2018. Alle de nævnte vejledninger og analyser kan findes på Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens hjemmeside www.kfst.dk.

6.1 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens analyser

Danske klagesager om udbud

I denne analyse kortlægges alle offentliggjorte delkendelser, materielle kendelser og erstatningskendelser fra Klagenævnet for Udbud i perioden 1. juni 2013 til 30. juni 2016. Der indgives en sag til Klagenævnet for Udbud ved godt fire procent af de offentlige udbud. I to procent af udbuddene har klagesagen ført til en materiel kendelse fra klagenævnet. For de materielle kendelser gælder, at knap en femtedel af klagerne har fået medhold, mens lidt over 25 procent har fået delvist medhold. Der klages oftest over vurderingen af tilbuddene, men klager får kun medhold eller delvis medhold ved cirka 17 procent af den type påstande. Klagerne får oftest medhold eller delvist medhold i påstande om uklart udbudsmateriale. Andelen af indkomne klagesager og kendelser i Danmark befinder sig på nogenlunde samme niveau som i Norge, Tyskland og Nederlandene. I Sverige og Finland er klageomfanget derimod noget større, end det er i Danmark.

Analysen er offentliggjort i februar 2018.

Ny oversigt med danske OPP-projekter

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har udarbejdet og offentliggjort en oversigt på styrelsens hjemmeside, der gør det muligt at se alle kendte danske offentlig-private partnerskaber – såkaldte OPP'er – der er etableret siden 2004. OPP-oversigten kan bruges til både at få indblik i udbredelsen af de forskellige OPP-samarbejdsmodeller, og hvilke ordregivere og virksomheder der har indgået partnerskaber. Desuden viser oversigten også, hvor i landet OPP'erne er placeret. Informationerne, der ligger til grund for oversigten, er dels indhentet på baggrund af oplysninger fra Tenders Electronic Daily (TED) om ordregivernes udbudsbekendtgørelser og bekendtgørelser om indgået kontrakt, dels fra omtaler på ordregivernes hjemmesider og fra omtaler i medierne. OPP-oversigten opdateres løbende, så den indeholder et aktuelt billede af udbredelsen af offentlig-private partnerskaber i Danmark.

Oversigten er offentliggjort april 2018.

Arbejdsgruppe om nedsættelse af transaktionsomkostningerne ved udbud

Erhvervsministeren nedsatte i efteråret 2017 "Arbejdsgruppen for hensigtsmæssig indretning af udbudsmateriale og dokumentationskrav". En direkte følge af arbejdsgruppens arbejde er, at myndigheder og organisationer nu vil samarbejde om en fælles informationsindsats, hvor hjemmesiden www.bedreudbud.dk bliver omdrejningspunktet for udbredelsen af arbejdsgruppens anbefalinger til en god udbudsadfærd. Fra september 2018 og et halvt år frem har parterne bag Bedre udbud besluttet at rette et fælles fokus på, hvordan ordregivere og leverandører kan reducere unødvendige omkostninger ved udbud. Omkostningerne ved at gennemføre et udbud skal svare til den udbudte opgaves omfang og kompleksitet. Både ordregivere og virksomheder er enige om, at en påvirkning af udbudsadfærden er nødvendig, hvis det for alvor skal lykkes at få nedbragt de unødvendige omkostninger ved udbud.

Informationsindsatsen kører fra september 2018 til marts 2019.

Konkurrencen om EU-udbud

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har undersøgt konkurrencen om offentlige EU-udbud i Danmark. Offentlige udbud modtager i gennemsnit 3,6 tilbud, og det er alene 3-4 procent af samtlige udbud, der annulleres med henvisning til svag konkurrence. Der er således rimelig konkurrence om de fleste opgaver. Der er dog en betydelig andel af udbuddene, der har modtaget ét eller to tilbud. Få tilbud kan indikere, at konkurrence om de offentlige opgaver kan styrkes, evt. ved at sammensætte udbuddet anderledes. Kommunale udbud har en større sandsynlighed for kun at modtage ét eller to tilbud sammenlignet med andre ordregivere. Det er især ved indkøb af snerydning og forsikringer, at der modtages få tilbud. Her modtager ca. 60 procent af udbuddene kun ét eller to tilbud.

Artiklen er offentliggjort december 2018.

Annulationer af danske EU-udbud

I denne analyse er annullerede (aflyste) udbud undersøgt nærmere. I Danmark annulleres godt hvert femte danske EU-udbud. Kommunerne annullerer i højere grad deres udbud end andre offentlige ordregivere. Udbud, der gennemføres med udbudsproceduren *Udbud med forhandling*, annulleres i godt 12 procent af tilfældene, hvorimod det samme tal er omkring 21 procent for de øvrige udbudsprocedurer.

Analysen forventes offentliggjort januar 2019.

6.2 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vejledninger og guider

Videovejledning: Sådan opretter du et ESPD som offentlig ordregiver

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen viser på 12 minutter i denne videovejledning til offentlige ordregivere, hvordan man opretter et ESPD. Videoen giver en detaljeret gennemgang af, hvordan man som ordregiver opretter et ESPD i EU-Kommissionens ESPD-tjeneste. Undervejs i videoen får man forklaret, hvad man skal være opmærksom på, når felterne aktiveres, samt hvilke felter der er frivillige og obligatoriske. Videoen kan ses som et supplement til vejledningen *ESPD – dokumentation og e-Certis* fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, juni 2017.

Videovejledningen er offentliggjort januar 2018.

Dialog før og under udbudsprocessen

Vejledningen er en opdatering og indeholder en detaljeret gennemgang af, hvordan du som ordregiver udnytter mulighederne for at indhente informationer fra virksomheder før et udbud, samt hvilke muligheder og rammer der er for dialog under selve udbudsprocessen. Det følger af udbudslovens § 134, at en ordregiver skal meddele supplerende oplysninger senest seks dage før udløbet af ansøgnings- eller tilbudsfristen. Beregningen af sekسدagesfristen har i praksis givet anledning til usikkerhed om, hvilken beregningsmetode der skal anvendes. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har derfor forelagt spørgsmålet for EU-Kommissionen. EU-Kommissionen har meddelt, at beregningen af sekسدagesfristen skal ske efter fristforordningens regler for beregning af frister i dage. Dermed sikres det, at tilbudsgiverne får seks hele dage til at forholde sig til oplysningerne. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen giver i vejledningen et eksempel på, hvordan fristen skal fastsættes, da der er tale om en ny beregningsmetode i forhold til det, der fremgår af udbudslovens lovbemærkninger.

Vejledningen er offentliggjort februar 2018.

Evalueringsmetoder – praktisk vejledning til offentlige indkøbere

I denne vejledning er fokus rettet på et enkelt emne i udbudsloven, nemlig reglerne om evalueringsmetoder. Reglerne indebærer, at tilbudsgiverne skal have forudgående gennemsigthed i, hvordan ordregivere vil foretage evalueringer. Vejledningens hovedformål er at vise ordregivere, hvorledes forskellige evalueringsmodeller fungerer. Vejledningen indeholder kun eksempler på enkelte modeller. Der er tale om en revision af den tidligere vejledning om evalueringsmetoder fra marts 2016. Baggrunden for revisionen af vejledningen er især Klagenævnet for Udbuds kendelse af 8. august 2017, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen mod Region Midtjylland.

Vejledningen er offentliggjort i februar 2018.

Guide: Opdel eller forklar

Guiden giver et praktisk indblik i de overvejelser, der kan være udslagsgivende for, om det er hensigtsmæssigt at opdele kontrakten i et udbud eller at undlade at gøre det.

Guiden er offentliggjort juni 2018.

Guide: Sådan vurderer du ”klar grænseoverskridende interesse”

Denne guide fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen indeholder en kort gennemgang af, hvad man skal vurdere, når man som offentlig ordregiver skal købe noget, og hvordan man praktisk går til værks. Vurderingen skal foretages ved alle indkøb under EU-tærskelværdierne.

Guiden er offentliggjort september 2018.

Udbud med deltagelse af konsortier – vejledning til ordregivere

I denne vejledning beskrives de udbudsretlige rammer for konsortiedeltagelse i udbud. Ifølge udbudsloven er virksomheder berettiget til at gå sammen i et konsortium for i fællesskab at byde på en udbudt opgave. Konsortier skal behandles som andre tilbudsgivere i udbudsprocessen, og konsortier må hverken stilles bedre eller ringere end andre tilbudsgivere. Ordregiver må således eksempelvis ikke fastsætte andre krav til den økonomiske og tekniske formåen i konsortier end til andre tilbudsgivere. Dog kan en ordregiver kræve, at visse centrale opgaver udføres af en specifik deltager i sammenslutningen. Ordregiver bør altid inden udbuddet vurdere, hvilken hæftelsesform der vil være bedst egnet for det konkrete udbud. Det er i visse særlige situationer tilladt, at deltagere i konsortiet udskiftes eller udgår under udbuddet samt under kontraktperioden, uden at ordregiver skal genudbyde opgave.

Vejledningen er offentliggjort november 2018.

Bilag

Tabel B 2.1 Offentlige indkøb (mia. kr.)

	2013	2014	2015	2016	2017
Offentlige virksomheder m.v.	85,5	82,4	78,9	77,4	77,4*
Kommuner	84,6	85,9	87,2	89,8	91,8
Stat	63,0	63,8	63,5	63,1	65,6
Regioner	59,2	60,4	61,9	63,2	64,2
I alt	292,3	292,4	291,5	293,5	298,9*
Bruttonationalprodukt (BNP)	1.929,7	1.981,2	2.027,1	2.066,0	2.149,6
Indkøb i pct. af BNP	15,1	14,8	14,4	14,2	13,9*

Note *: Alle tal for offentlige virksomheder er endnu ikke offentliggjort fra Danmarks Statistik for 2017 (OFF14). Tallet for 2017 er derfor estimeret ud fra 2016-tal.

Anm.: Offentlige indkøb defineres som summen af forbrug i produktionen og sociale ydelser i naturalier. Alle beløb er angivet i løbende priser.

Kilde: Danmarks Statistik, statistikbanken.dk, OFF3 (forbrug i produktionen og sociale ydelser i naturalier), OFF14 (forbrug i produktionen og aflønning af ansatte for henholdsvis offentlige selskabslignende virksomheder og offentlige selskaber) og NAN1 (bruttonationalprodukt i løbende priser).

Tabel B 2.2 Offentlige indkøb og aflønning af offentligt ansatte (mia. kr.)

	2013	2014	2015	2016	2017
Offentlige indkøb	292,3	292,4	291,5	293,5	298,9*
Aflønning af offentligt ansatte	345,6	350,4	354,6	358,1	363,1*
I alt	637,8	642,8	646,1	651,5	662,1*
Bruttonationalprodukt (BNP)	1.929,7	1.981,2	2.027,1	2.066	2.149,6
Indkøb og lønudgifter i pct. af BNP	33,1	32,4	31,9	31,5	30,8*

Note *: Alle tal for offentlige virksomheder er endnu ikke offentliggjort fra Danmarks Statistik for 2017 (OFF14). Tallet for 2017 er derfor estimeret ud fra 2016-tal.

Anm.: Alle beløb er angivet i løbende priser.

Kilde: Danmarks Statistik, statistikbanken.dk, OFF3 (aflønning af ansatte, forbrug i produktionen og sociale ydelser i naturalier), OFF14 (forbrug i produktionen og aflønning af ansatte for henholdsvis offentlige selskabslignende virksomheder og offentlige selskaber) og NAN1 (bruttonationalprodukt i løbende priser).

Tabel B 3.1 Kommunernes IKU og ændring i IKU i procentpoint

Kommune	Kommunetype	IKU 2016	IKU 2017	Ændring i IKU 2016-2017 (procentpoint)
Samlet		26,9	27,1	0,1
Albertslund	Bykommune	26,4	28,2	1,8
Allerød	Bykommune	32,7	33,4	0,7
Assens	Landkommune	27,0	26,6	-0,4
Ballerup	Bykommune	24,5	24,1	-0,4
Billund	Landkommune	26,3	25,7	-0,7
Bornholm	Yderkommune	25,7	26,3	0,6
Brøndby	Bykommune	25,2	25,5	0,3
Brønderslev	Landkommune	30,2	32,7	2,5
Dragør	Bykommune	23,6	25,3	1,7
Egedal	Bykommune	29,1	28,1	-1,0
Esbjerg	Landkommune	25,9	26,1	0,2
Fanø	Landkommune	28,2	41,5	13,3
Favrskov	Mellemkommune	27,5	26,8	-0,7
Faxe	Mellemkommune	26,3	27,8	1,5
Fredensborg	Bykommune	29,1	30,7	1,6
Fredericia	Mellemkommune	24,0	24,0	0,0
Frederiksberg	Bykommune	28,9	28,4	-0,5
Frederikshavn	Landkommune	25,4	24,8	-0,6
Frederikssund	Bykommune	31,3	32,1	0,7
Furesø	Bykommune	27,8	27,1	-0,7
Faaborg-Midtfyn	Landkommune	26,8	27,6	0,8
Gentofte	Bykommune	29,1	30,0	0,8
Gladsaxe	Bykommune	26,4	27,9	1,5
Glostrup	Bykommune	26,6	26,4	-0,3
Greve	Bykommune	33,6	34,3	0,7
Gribskov	Bykommune	50,4	51,1	0,7
Guldborgsund	Landkommune	28,8	28,9	0,1
Haderslev	Landkommune	24,5	25,2	0,6
Halsnæs	Mellemkommune	29,6	29,8	0,1
Hedensted	Landkommune	24,8	24,7	-0,1
Helsingør	Bykommune	24,5	27,9	3,4
Herlev	Bykommune	31,0	29,5	-1,5
Herning	Landkommune	26,6	27,7	1,1
Hillerød	Bykommune	31,3	29,8	-1,5
Hjørring	Landkommune	26,3	27,6	1,4
Holbæk	Mellemkommune	32,8	32,8	0,0
Holstebro	Landkommune	29,8	30,3	0,5
Horsens	Mellemkommune	25,5	26,1	0,7
Hvidovre	Bykommune	21,1	22,5	1,3
Høje-Taastrup	Bykommune	27,9	27,5	-0,4

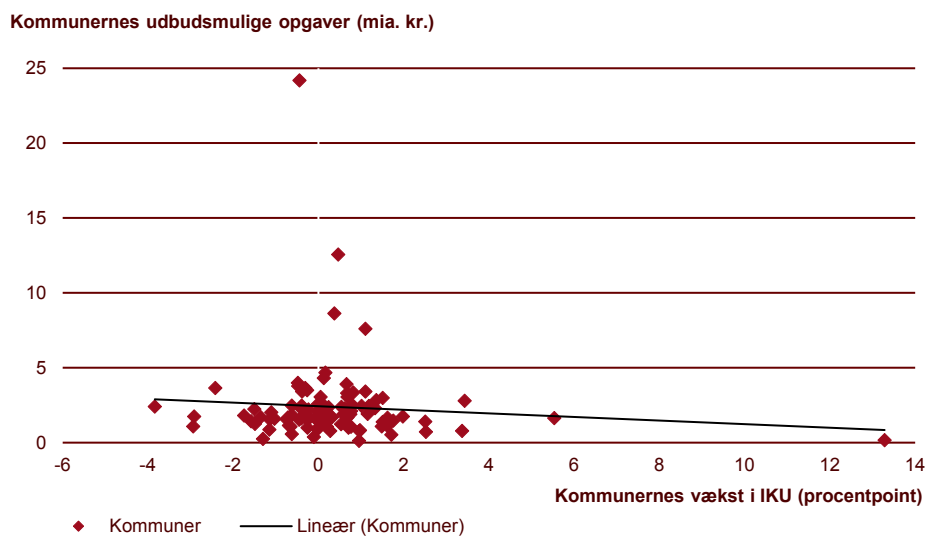
Hørsholm	Bykommune	34,7	35,5	0,8
Ikast-Brande	Landkommune	27,9	27,7	-0,2
Ishøj	Mellemkommune	26,3	27,9	1,6
Jammerbugt	Landkommune	35,8	35,8	0,0
Kalundborg	Landkommune	27,3	27,4	0,1
Kerteminde	Landkommune	23,2	23,2	0,0
Kolding	Bykommune	27,8	27,5	-0,3
København	Bykommune	24,1	23,7	-0,4
Køge	Bykommune	31,0	32,1	1,2
Langeland	Yderkommune	22,4	24,9	2,5
Lejre	Bykommune	25,7	27,2	1,5
Lemvig	Yderkommune	22,8	23,1	0,3
Lolland	Yderkommune	27,0	27,7	0,7
Lyngby-Taarbæk	Bykommune	24,7	25,5	0,8
Læsø	Yderkommune	38,2	39,2	0,9
Mariagerfjord	Landkommune	25,0	23,6	-1,4
Middelfart	Mellemkommune	28,1	33,6	5,5
Morsø	Yderkommune	27,6	27,6	0,0
Norddjurs	Yderkommune	23,0	23,3	0,3
Nordfyn	Landkommune	26,1	23,1	-2,9
Nyborg	Landkommune	22,1	22,7	0,5
Næstved	Mellemkommune	27,4	28,1	0,7
Odder	Mellemkommune	29,1	30,1	1,0
Odense	Bykommune	28,3	29,4	1,1
Odsherred	Landkommune	33,7	32,1	-1,6
Randers	Landkommune	23,2	23,9	0,7
Rebild	Landkommune	22,5	22,7	0,2
Ringkøbing-Skjern	Yderkommune	25,3	25,1	-0,2
Ringsted	Mellemkommune	32,6	31,8	-0,7
Roskilde	Bykommune	25,3	24,9	-0,5
Rudersdal	Bykommune	26,2	27,2	1,0
Rødovre	Bykommune	26,4	24,6	-1,7
Samsø	Yderkommune	23,2	21,9	-1,3
Silkeborg	Mellemkommune	28,7	28,3	-0,4
Skanderborg	Bykommune	27,5	23,7	-3,8
Skive	Yderkommune	21,8	21,9	0,1
Slagelse	Mellemkommune	29,8	27,3	-2,4
Solrød	Bykommune	33,6	34,5	1,0
Sorø	Mellemkommune	27,6	26,9	-0,7
Stevns	Mellemkommune	31,1	34,5	3,4
Struer	Yderkommune	25,8	24,6	-1,2
Svendborg	Landkommune	24,0	24,2	0,2
Syddjurs	Landkommune	25,7	24,6	-1,1
Sønderborg	Landkommune	22,6	22,6	0,0
Thisted	Yderkommune	27,4	26,8	-0,6
Tønder	Yderkommune	24,3	26,3	2,0

Tårnby	Mellemkommune	20,9	20,6	-0,3
Vallensbæk	Bykommune	24,6	24,0	-0,6
Varde	Yderkommune	27,8	29,0	1,2
Vejen	Landkommune	26,8	26,4	-0,5
Vejle	Mellemkommune	28,4	28,5	0,1
Vesthimmerland	Yderkommune	33,6	30,7	-2,9
Viborg	Landkommune	27,4	27,1	-0,3
Vordingborg	Landkommune	30,6	29,5	-1,1
Ærø	Yderkommune	17,6	17,5	-0,1
Aabenraa	Landkommune	26,5	26,1	-0,4
Aalborg	Bykommune	28,6	29,0	0,4
Aarhus	Bykommune	24,3	24,8	0,5

Anm.: Ændringen i IKU er opgjort i procentpoint.

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet.

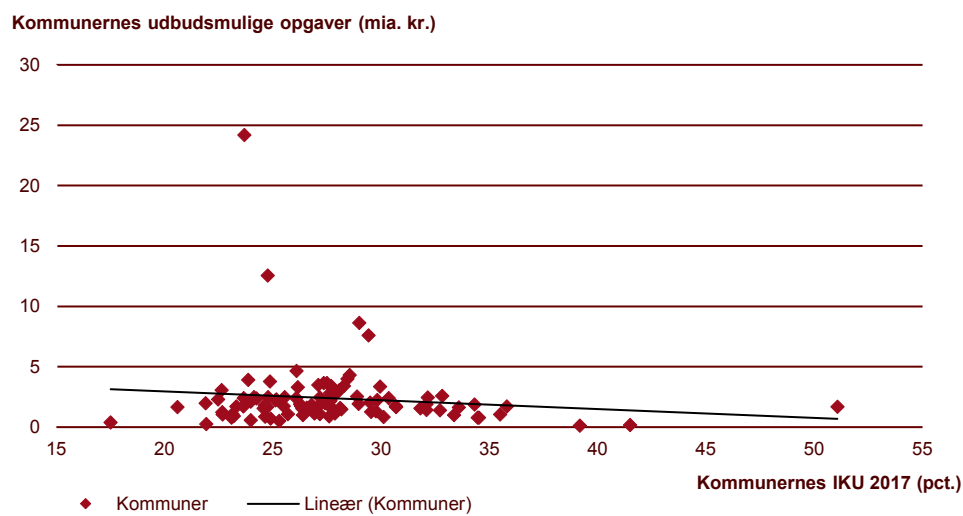
Figur B 4.1 Sammenhæng mellem kommunernes udbudsmulige opgaver og ændring i IKU 2017

Anm.: Lineær (Kommuner) angiver det lineære forhold mellem figurens punkter, som viser forholdet mellem kommunernes ændring i IKU og udbudsmulige opgaver i mia. kr. Hældningen på linjen er -120 mio. kr., ved en ændring i væksten i IKU'en på ét procentpoint. Ændring i IKU er målt som den procentpointvise ændring siden 2016.

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet og egne beregninger.

Figur B 4.2 Sammenhæng mellem kommunernes udbudsmulige opgaver og IKU 2017

Ann.: Lineær (Kommuner) angiver det lineære forhold mellem figurens punkter, som viser forholdet mellem kommunernes IKU og udbudsmulige opgaver i mia. kr. Hældningen på linjen er -73 mio. kr. ved en ændring i IKU på ét procentpoint.

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet og egne beregninger.